

ISSN: 2712-2875

Študijsko leto:
2019/2020

Številka: I/II Letnik: VII

Akademijski list

1—UVODNIK

GLEDALIŠČE IN SCENSKE UMETNOSTI NOVOSTI

- 4—IZOHIPSE
(I. SEMESTER)
- 6—ÖDÖN VON HORVÁTH: *KAZIMIR IN KAROLINA*
(III. SEMESTER)
- 12—BERNARD-MARIE KOLTÈS: *ROBERTO ZUCCO*
(V. SEMESTER)
- 18—*H GENOTIPU HAMLETA*
(V. SEMESTER)
- 22—GREGOR STRNIŠA: *LJUDOŽERCI*
(VII. SEMESTER)
- 28—*PALOMA*
(MAGISTRSKI PROGRAM GLEDALIŠKA REŽIJA)
- 34—*PASJEDIVŠČINA, MOJA PASJA DOGODIVŠČINA*
(MAGISTRSKI PROGRAM OBLIKE GOVORA)

ŽE UPRIZORJENO

- 38—*USODNI NAPEVI*
(MAGISTRSKI PROGRAM GLEDALIŠKO PETJE)
- 40—*KO UMREM, SEM SREČEN*
(MAGISTRSKI PROGRAM IGRA Z LUTKO)
- 42—*POČEMUČKA: PIANO AND SCREAMING*
(AKADEMIJSKI STUDIO)
- 44—NIKA KORENJAK: *FANTAZMA GRANDE*
(AKADEMIJSKI STUDIO)
- 46—ČAKAJOČ SUPERMANA – PLATON: SIMPOZIJ
(AKADEMIJSKI STUDIO)
- 48—**Z GOSTOVANJ IN FESTIVALOV**
- 56—**DOGODKI**
- 58—**NAGRADE**

FILM IN TELEVIZIJA

- 65—**Z GOSTOVANJ IN FESTIVALOV**
- 74—**NAGRADE**
- 80—**INTERVJU: DOC. MAG. JURE ČERNEC**

AKADEMIJSKI LIST AGRFT 2019/2020

LIST AKADEMIJE ZA GLEDALIŠČE, RADIO, FILM IN TELEVIZIJO
LETNIK VII, ŠTEVILKA 1

Študijsko leto **2019/2020**

ISSN: **2712-2875**

Izdajatelj in založnik

UL AGRFT

Zanj: **PROF. TOMAŽ GUBENŠEK, DEKAN**

Uredniški odbor

LUKA MARCEN,

JAKA SMERKOLJ SIMONETI,

IVANA VOGRINC VIDALI,

IZR. PROF. DR. TOMAŽ TOPORIŠIČ (MENTOR)

Odgovorni urednik

PROF. TOMAŽ GUBENŠEK

Producentka

MIJA ŠPILER

Lektorica

KLASJA KOVAČIČ

Oblikovanje in likovna zasnova

ČRT MATE

SARA RMAN

Fotografije novih produkcij in intervjuja

SARA RMAN

Tisk:

DEMAT, D.O.O.

LJUBLJANA, JANUAR 2020

300 IZVODOV

Vse pravice pridržane

Univerza v Ljubljani
Akademija za gledališče,
radio, film in televizijo

kultura

Svet za umetnost Univerze v Ljubljani

Drage bralke in dragi bralci.

Ze dlje časa se šušlja, da se prostorska razseljenost AGRFT (ponovno) razrešuje in sprehod po Aškerčevi cesti, kjer se v pogled neizbežno vrine podoba veličastnega gradbišča, priča: »Tokrat gre zares!« V tem duhu spremembe je nastala tudi publikacija, ki jo sedaj držite v rokah. Novi Akademijski list, ki nastopa na mestu Gledališkega lista, čigar podoba je lepo število let nastajala pod uredniško taktirko asist. mag. Tine Kolenik in sodelavcev. Novo ime in določene spremembe, s katerimi počasi stopamo na pot »Novi AGRFT«.

Uredništvo tako po dolgem premoru zopet prevzemamo študentje, in sicer predstavniki posameznih oddelkov, torej *Gledališča in radia*, *Filma in televizije* ter *Dramaturgije in scenskih umetnosti*. Če lahko razumemo prva dva kot nekakšna paradna konja v produkciji naše akademije, je slednji ključen v njeni refleksiji. Tako se je izoblikoval Akademijski list, ki skuša predstavljati produkcijo tekočega študijskega semestra. Poleg redne produkcije, predstavljene v rubrikah »Novosti« in »Že upri-zorjeno«, se vsebina dopolnjuje s poročili v rubriki »Z gostovanj in festivalov«, z našim obštudijskim udejstvovanjem v rubriki »Dogodki« kakor tudi s seznamom nagrajenih izdelkov leta 2019.

Če se oddelek za *Film in televizijo* tokrat pridružuje bolj s poročili, bo že v prihodnji številki v Akademijem listu mogoče slediti tudi produkciji zaključnih filmov, dokumentarnih filmov, diplomskih in magistrskih filmov ter TV-dram. V tej izdaji objavljamo prvi intervju z novim profesorjem za kamero doc. mag. Juretom Černecem. Akademij-ski list tako stopa po poti združevanja vseh delov AGRFT in s tem deluje kot presečišče, stična točka posameznih področij.

V tem duhu je nastajala tudi nova likovna podoba, ki jo pripravljamo v sodelovanju s študenti oblikovanja vizualnih komunikacij UL ALUO. Nastavek celostne podobe sta zasnovala Črt Mate in Sara Rman, ki je delovala tudi kot fotografinja za nastajajoče produkcije. Fotografije že nastalih produkcij dokončno predstavljamo na družbena omrežja AGRFT.

Pred vami je svež Akademij-ski list, prvi svoje vrste, ki skuša odpirati vrata novih možnosti sodelovanj, dopolnjevanj, izboljšav in podobno.

Veliko užitkov ob prebiranju vam želimo,

JAKA SMERKOLJ SIMONETI

GLEDALIŠČE & SCENSKE UMETNOSTI
/ NOVOSTI

Izohipse

PRODUKCIJA I. SEMESTRA DI IN GLR

AGRFT, MALA GLEDALIŠKA DVORANA

7. 1. 2020 OB 16.00

Režija

JERNEJ POTOČAN
BOR RAVBAR

Dramaturgija

TAJDA LIPICER

Igrajo

MOJKA KONČAR
SVIT STEFANIJA
NIKA MANEVSKI
SUZANA KREVIH
FILIP ŠTEPEC
JAN SLAPAR
MINA ŠVAJGER
MATEVŽ SLUGA
JERNEJ POTOČAN
BOR RAVBAR

MENTORJA DRAMSKA IGRA IN GLEDALIŠKA REŽIJA

IZR. PROF. NATAŠA BARBARA GRAČNER

IZR. PROF. MAG. SEBASTIJAN HORVAT

ÖDÖN VON HORVÁTH
PREVOD: BORUT TREKMAN

Kazimir in Karolina

PRODUKCIJA III. SEMESTRA DI, GLR IN DSU

AGRFT, VELIKA GLEDALIŠKA DVORANA

GENERALKA:

6. 2. 2020 OB 20.00

PREMIERA:

7. 2. 2020 OB 20.00

PONOVITVE:

9. 2. 2020 OB 20.00

10. 2. 2020 OB 19.30

(po produkciji pogovor z ustvarjalci,
moderirata Manca Lipoglavšek in Tajda Lipicer)

11. 2. 2020 OB 20.00

Režija

ŽIGA HREN

ALJOŠA ŽIVADINOV ZUPANČIČ

Dramaturgija

MANCA LIPOGLAVŠEK

HELENA ŠUKLJAN

Scenografija

MARUŠA MALI

Kostumografija

CLAUDI SOVRE MIKELJ

Oblikovanje zvoka in svetlobe

ŽIGA HREN

ALJOŠA ŽIVADINOV ZUPANČIČ

Igrajo

NEJC JEZERNIK — KAZIMIR

JULITA KROPEC — KAROLINA

MAK TEPŠIČ — SCHÜRZINGER

MAKS DAKSKOBLER — MERKLOV FRANČ

DIANA KOLENC — ERNA MERKLOVEGA FRANČA

JURE RAJŠP — RAUCH

ŽIGA HREN — SPEER

ALJOŠA ŽIVADINOV ZUPANČIČ — BOLNIČAR

MANCA LIPOGLAVŠEK — ELLI

HELENA ŠUKLJAN — MARIJA

Mentorji:

DRAMSKA IGRA IN GLEDALIŠKA REŽIJA

PROF. BRANKO ŠTURBEJ

JANUSZ KICA

DRAMATURGIJA

IZR. PROF. DR. TOMAŽ TOPORIŠIČ

SCENOGRAFIJA

IZR. PROF. MAG. JASNA VASTL

KOSTUMOGRAFIJA

PROF. JANJA KORUN

ASIST. MAG. TINA KOLENIK

JEZIK IN GOVOR

IZR. PROF. DR. KATARINA PODBEVŠEK

OBLIKOVANJE SVETLOBE

DOC. DAVID OREŠIČ

»To, da je človek slab, je v nebo vpijoča laž«

O KAZIMIRJU IN KAROLINI
ÖDÖNA VON HORVÁTHA.

Ljudska igra *Kazimir in Karolina* (*Kazimir und Karoline*, 1932) nemško pišočega dramatika in prozista Ödöna von Horvátha¹ je bila napisana v burnih časih, ki so zaznamovali Nemčijo po prvi svetovni vojni. Po pobiranju ruševin je nemško gospodarstvo začelo cveteti, obdobje med letoma 1924 in 1929 so namreč zaznamovali hiperprodukcija, gospodarska rast in množično zaposlovanje. Vsemu temu pa je sledil rušilni val, ki je iz Amerike prihajal v podobi finančnega zloma, balon je počil in kot z zdrsom po toboganu so množice pristale na realnih tleh. Ne le da so množično odpuščali delavce, tudi uradniki in pisarniški uslužbenci srednjega sloja so čez noč pristali na cesti. Ödön von Horváth je skozi oči pisatelja povojne generacije, ki so ji zelo pogosto očitili tudi brezdušnost,² opazoval svet s kritično distanco in tako leta 1932 napisal ljudsko igro *Kazimir in Karolina*, ki pred nami razpira napetost med zasebnim in političnim življenjem. Prav ta padec na realna tla je namreč razkril soodvisnost med ekonomskim in zasebnim, ki morda v umirjenem vsakdanjiku sploh ne pride do izraza.

Forma ljudske igre Ödönu von Horváthu ni bila neznana; svoja dramska besedila je namreč večkrat poimenoval pod tem imenom. Čeprav se je Bertolt Brecht deklariral kot njen nasprotnik, je Ödön von Horváth prav v ljudski igri iskal in uspel najti politični potencial. Žagovarjal je misel, da se mora ljudska igra spreminjati glede na ljudstvo, to pa se je v času weimarske Nemčije urbaniziralo. Ljudstvo zanj pomeni *petit-bourgeois*, mali srednji sloj uradnikov, ki so pravzaprav posledica degradiranja buržoazije

oz. meščanstva in plemstva. Predstavnica tovrstnega človeka je pravzaprav Karolina, ki v sebi še vedno nosi zavest o buržoaznem izvoru in logiki povzpetništva, hkrati pa se z ekonomsko-finančnega vidika močno približuje navadnim delavcem in delavkam. Ödön von Horváth je tako v romanih (*Otrok našega časa*, *Mladost brez boga*, *Večni filister*) kot tudi v dramskih besedilih (*Zgodbe iz dunajskega gozda*, *Italijanska noč*) gojil simpatijo do tovrstnih tipiziranih likov malih uradnikov pa tudi do dobičkarjev, prekupčevalcev in finančnih kriminalcev. Žanimal ga je predvsem fenomen strmoglavljenja meščanstva in plemstva ter nastanek novega povojnega srednjega razreda, ki ga je skušal v svojih igrh vedno znova nagovoriti (Krischke 1973: 13–17).

Zrcaljenje razrednih sprememb množice se v dramatikovem pisanju kaže tudi v govoru. Dramski liki namreč govorijo knjižni jezik, ki je visoka nemščina, da bi prekrili svoj dialekt in posledično svoj ekonomski status. Ta vrzel med dejansko razredno pozicijo likov in njihovo zavestjo razpira tisto, čemur Horváth pravi komedija nezavednega.³ Šele skozi to protislovje prihaja razlika med realnim in navideznim resnično do izraza.

1 Ta je zase pravil, da nima domovine: »Rodil sem se v Reki, odrasel sem v Beogradu, Budimpešti, Preišburgu, na Dunaju in v Münchnu in imam madžarski potni list — ampak domovina? Ne poznam je.« (Horvath 1972: 13)

2 Horváth nekje zapiše: »Pravijo, da nimamo duše, mi, pisatelji iz povojnega obdobja. /.../ Mi ne verjamemo v dušo, ker ne verjamemo v žrtev.« (Krischke 1973: 18)

3 Temu avtor pravi »Komik der Unbewussten« (Bartram 1982: 76).

Prav to jezikovno protislovje pa se podvaja v karakterizaciji likov in situacijah. Vozlišče teh nasprotij v *Kazimirju in Karolini* predstavlja Oktoberfest. Praznovanje, ki

je postalo prava münchenska tradicija, je krizi navkljub uspešno vztrajalo. Če pogledamo na ta čas z vidika bahtinovske karnevalskosti, smo priča padcu mask in begu iz realnosti vsakdanjika. Slednji pa prav zaradi njegove negacije vdira med like še bolj izrazito. Prav v času rajanja se Karolina odloči zapustiti zaročenca Kazimirja in se poda na pot izgubljenih iluzij. Naivna vera v napredek in tehniko, ki jo simbolizira navdušeno zrenje v Zeppelin, materializem in vztrajanje pri tem, da se kot ženska mora povzpeti po družbeni lestvici, še posebej zdaj, ko ljudstvo hira zaradi gospodarske krize, sta gonilni sili, ki vplivata na njene odločitve. U nasprotju z njo pa Kazimir dejstvo, da so ga odpustili iz službe, kontekstualizira in razume kot posledico splošne nepravčnosti kapitalistične družbe, ko skeptično pravi: »Nad nami ti lepo pilotira dvajset kapitalistov, spodaj pa istočasno crkuje od lakote nekaj milijonov.« Med njima skorajda ne moremo več govoriti o ljubezenskem konfliktu, saj je ta veliko bolj podoben razrednemu. Avtor na ta način pokaže, v kolikšni meri je zasebno pravzaprav politično. Karolinino nestrinjanje s Kazimirjevo trditvijo, da je delo pisarniške uslužbenke ravno tako navadno kot delo proletarke, je pravzaprav vztrajanje pri meščanski razredni zavesti, ki jo je Karolina kot hči uradnika podedovala, Kazimir pa nanjo gleda kritično. Če so za Kazimirja iluzije padle že na samem začetku drame, doživi Karolina realizacijo šele po spletu osebnih razočaranj. Medtem ko trmasto vztraja pri svoji apolitičnosti, Kazimir deluje revolucionarno. Sredi kaotičnega in nenehnega tesnobe stanja zaradi eksistenčne nestabilnosti so dramske osebe zmožne narediti nekaj ključnih sprememb: Kazimir podobnost svojih načel vidi v Ernini revolucionarnosti in tako zavrne svojo

bivšo zaročenko, Karolina pa se sprijazni z neka-
kšno srednjo potjo, ki jo predstavlja Schürzinger.

Kazimir in Karolina sta pravzaprav dober primer
ljubezenske zgodbe, ki svoje snovi ne črpa najprej
v čustvih, temveč ljubezen razume le še kot enega
izmed družbenih kodov medčloveških odnosov.⁴

»Človek je pač produkt svojega okolja,« pravi Ka-
zimir. In tako ni ne dober ne slab, temveč odvisen
od zunanjih sil, politike in ideologije. Osvežitev
tovrstnih dram nas vedno znova opozarja, da na
osebne odločitve ne smemo gledati zgolj z vidika
individualnosti in notranjega bistva človeka, tem-
več da skupnost okoli nas razumemo v kontekstu

dobe, časa in druž-
benih fenomenov,
ki ju ti prinašajo.

⁴ Pojem družbenega koda si izposojam od
sociologa in filozofa Niklasa Luhmanna.

Viri in literatura:

**BARTRAM, GRAHAM, IN WAINE ANTHONY. *BRECHT IN PERSPECTIVE*.
LONDON IN NEW YORK: LONGMAN, 1982.**

**HORVÁTH, VON ÖDÖN. *LEBEN UND WERK IN DOKUMENTEN
UND BILDERN*. FRANKFURT AM MAIN: SUHRKAMP VERLAG, 1972.**

**KRISCHKE, TRAUGOTT. *MATERIALEN ZU ÖDÖN VON HORVÁTHS
»KASIMIR UND KAROLINE«*. FRANKFURT AM MAIN:
SUHRKAMP VERLAG, 1973.**

BERNARD-MARIE KOLTÈS
PREVOD: ALEŠ BERGER

Roberto Zucco

PRODUKCIJA V. SEMESTRA DI, GLR IN DSU

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO, STUDIO

GENERALKA:

27. 1. 2020 OB 20.00

PREMIERA:

28. 1. 2020 OB 20.00

PONOVITVE:

29. 1. 2020 OB 20.00

30. 1. 2020 OB 20.00

(po produkciji pogovor z ustvarjalci,
moderirata Manca Lipoglavšek in Brina Jenček)

31. 1. 2020 OB 20.00

Režija

ŽIVA BIZOVIČAR

Dramaturgija

IVA ŠTEFANIJA SLOSAR

Scenografija

ŽIVA BIZOVIČAR

EMA FERREIRA

TAJDA JERAS

Kostumografija

NIKA DOLGAN

KATJA VRENKO

Oblikovanje zvoka

MATEJ KASTELIC

MELANI POPIT

Igrajo

GAJA FILAČ

GAŠPER LOVREC

FILIP MRAMOR

DOMEN NOVAK

IVANA PERCAN KODARIN

TINA RESMAN

VERONIKA ŽELEZNIK

Mentorji

DRAMSKA IGRA IN GLEDALIŠKA REŽIJA

DOC. BRANKO JORDAN

IZR. PROF. JERNEJ LORENCI

DRAMATURGIJA

DOC. DR. BLAŽ LUKAN

IZR. PROF. DR. TOMAŽ TOPORIŠIČ

SCENOGRAFIJA

IZR. PROF. MAG. JASNA VASTL

KOSTUMOGRAFIJA

PROF. JANJA KORUN

ASIST. MAG. TINA KOLENIK

JEZIK IN GOVOR

ASIST. DR. NINA ŽAVBI

Drama Zucco

Roberta Zucca je Bernard-Marie Koltès napisal 1988, eno leto, preden je pri enainštiridesetih letih umrl za AIDS-om. Za osrednji lik Roberta Zucca ga je inspiriral resnični serijski morilec Roberto Succo, katerega tiralico je Koltès leta 1988 videl na pariškem metroju. Kasneje je v časopisu videl še fotografijo Succa, ki mu je, potem ko je bil ponovno zaprt, uspelo priti na streho zapora. Od tam je postaven, šestindvajsetletni fant metal strešnike in klical novinarjem s kamerami in drugim pričam, ki so na tleh vse dogajanje vneto spremljali in medijsko pokrivali. Succo je bil rojen v Italiji, pozneje je zbežal v Francijo, ubil starša ter še pet ljudi, med njimi policista in dekle, ki ga je tudi posilil. In kljub temu da se Zuccova zgodba opira na nekatere dogodke iz Succovega življenja, drugi so bodisi prirejeni bodisi dodani, drama ni portret resnične osebe, tudi Koltès sam se v biografijo Succa ni spuščal veliko.

Se vedno pa to, da gre za morilca, sproža nešteto vprašanj in med njimi prvo, zakaj? Zakaj Zucco mori? Za namige in možne razloge lahko v besedilu štejeemo mnoge replike, dogodke ter osebe in hkrati nobene. Kot se v Koltèsovih besedilih rado zazdi, izgleda, kot da je avtor izpustil nekatere ključne podatke, ki bi nam pomagali razumeti tako krovne kot posamezne situacije. Avtor se je v svojem zadnjem besedilu z ohranitvijo do neke mere poetičnega jezika najbolj približal »vsakodnevni« govorici, dialogi so v primerjavi z drugimi besedili bolj »dialoški«, dogajanje in struktura pa sta bolj »dramska«. Kljub temu so dialogi še vedno značilno koltèsovski, sestavljeni iz solilokvijev oziroma kvazimonologov, kot jih imenuje Anne Ubersfeld (2004: 63), kjer je monološka replika namenjena drugi osebi. In vsem besedam navkljub nam liki pogosto ostajajo neznani, slišimo, kaj govorijo, a izpustijo tisto eno informacijo, ki bi določila, o čem govorijo, kaj

»ponujajo« in kaj »kupi« je, če si sposodimo diskurz »dilerskega« odnosa, ki je poln dvoumij, prekrivanja, manipuliranja, že v osnovi nekoliko skrivnosten in je bil najbolj neposredno zastavljen in predstavljen v igri *U samoti bombaževih polj* iz leta 1985, sicer pa se znotraj Koltèsovega opusa pojavlja kot eno osrednjih razmerij med osebami. In zdi se, da prav ta »manko« prek kvazimonologov najbolje spregovori o osnovni želji likov, želji po ljubezni. Pri tej želji, kot meni Ubersfeld, ne gre zgolj za željo, temveč vztrajno hotenje, zahtevo biti ljubljen (prav tam: 62). *Te* (aktivne) prošnje po ljubezni pa v večini primerov ostajajo brez odgovora in »ljubezni ni«, kot pravi Zucco.

Zucco je kot edini lik poimenovan z imenom, postavljen v središče pozornosti in nosi hrbtenico dogajanja. Vzporedno spremljamo še zgodbo Punce, ki je bila po prvem srečanju z Zuccom primorana stopiti v »zunanj« svet, pred katerim sta jo do tedaj čuvala sestra in brat. Preostali liki so označeni s svojimi poklici, vlogami, ki jih opravljajo — funkcijami. In vendar prav te »funkcije« v končni točki opredeljuje in spregovorijo o Zuccovih umorih bolj kot sam razlog zanje. Svet, v katerem se suka Zucco, je pisan in nikakor enoten ali celovit, in tako tudi odnos do umorov ne more biti enoten. Če se pri tem osredotočimo na »zunanj« svet, iz katerega je izključen »notranji« svet disfunkcionalne družine, ki deluje kot simptom sveta, bi ga lahko v grobem razdelili na *Mali* Čikago, mestno četrt s »kurbirskim hotelom«, kjer vladajo »kurbe«, in preostalo mesto, ki je polno »žensk« in »moških«, kakršne spremljamo v prizoru, ki se odvija v parku. Imamo torej kurbirski hotel in park. Koltès je v intervjuju leta 1983 povedal: »Ljudi vedno bolj delim na dve kategoriji: tiste, ki so obsojeni in tiste, ki niso.« (Benhamou 2009: 19) In njegova dramatika se osredotoča predvsem na »obsojene«, pogosto so to »črnci« kot pri *Dvoboju med črncem in psi* iz leta 1979 po potovanju v Nigerijo, pri Zuccu so to prebivalci *Malega* Čikaga, predvsem kurbe.

Socialno dno, brez vsake kultiviranosti, morale, razuzdano in sploh umazano, je popolno nasprotje parka, kjer se sprehajajo urejeni in dostojni »ženske« in »moški«. Kurbirski hotel gotovo ni raj in to niti ne želi biti, je pa prostor, kjer je človek lahko bolj človek, kjer so odnosi surovi, a iskrenjši od »videza« sprehajalcev po parku. Takšen kraj umor razume kot nekaj človeškega in morda celo nekaj »lepega«. In nenazadnje kurbirski hotel s svojim namenom in poslanstvom omogoča, še več, prodaja telesne stike, katerih nedostojnost v dostojnem svetu brani vzpostaviti tako iskanega resničnega srečanja med dvema osebama. Koltès pravi: »Ko poslušate ljudi, kmalu ugotovite, da slišite samo monologe, če se kdaj vzpostavi kakšna vez, se to ne zgodi preko jezika.« (Ubersfeld 2004: 63) To velja tudi za ženske in moške, ki so v parku priča Zuccovemu zavzetju talke in grožnji s pištolo. S svojim javnim izjavljanjem o skrbi za talko in njenega sina pa se ne zdijo toliko oddaljeni od današnjega prostora in časa, ko z enako skrbjo in vzhičenjem spremljamo na družbenih omrežjih pretep v živo, padec tovornjaka z viadukta in sploh z možnostjo takšne »drame« posneti, kjerkoli že smo, s telefonom v žepu. Medtem ko Zucco tišči pištolo na golt talke, opazovalci pametujejo, kaj bi bilo treba ukreniti, kako bi oni to ukrenili, in prosijo:

»Malo dostojanstva. Tu se dogaja drama.« Hkrati pa je v tem svetu umor nekaj najbolj strahovitega, nekaj, kar privre iz človeškega nerazumskega, ki naj bi ga že davno tega potlačili in ga spravili s poti, in družba takšno dejanje najstrožje obsoja. In ne moremo se znebiti občutka, da za občinstvo, željno doživetij — čim bolj so »resnična«, tem bolje je, saj fikcija že dolgo ni več vznemirljiva, še resničnostni šovi so preveč zaigrani — umor tudi rojeva.

Literatura:

BENHAMOU, ANNE-FRANÇOISE. »ROJSTVO AVTORJA«. GLEDALIŠKI LIST SNG DRAMA LJUBLJANA 89.7 (2009): 18–22.

BRIŠKI, MATJAŽ. »IN NA ZAČETKU NI BILO BESEDE«. GLEDALIŠKI LIST SNG DRAMA LJUBLJANA 89.5 (2009): 14–17.

FROMENT, PASCALE. »SUCCO/ZUCCO«. LITERATURA 10.85/86 (1998): 85–86.

KOLOINI, DIANA. »ŽELJA IN TRGOVSKA TRANSAKCIJA«. GLEDALIŠKI LIST MESTNO GLEDALIŠČE PTUJ: (2012): 7–8.

KOLTÈS, BERNARD-MARIE. »ROBERTO ZUCCO«. GLEDALIŠKI LIST SNG DRAMA LJUBLJANA 89.5 (2009): 33–56.

LAURENT, ANNE. »ZAKAJ SI ZNOREL, ROBERT? POGOVOR S PETROM STEINOM«. LITERATURA 10.85/86 (1998): 99–107.

UBERSFELD, ANNE. »KOLTÈS, AFRIKA, DRUGI«. GLEDALIŠKI LIST SNG DRAMA LJUBLJANA 83.12 (2004): 59–63.

PO MOTIVIH WILLIAMA SHAKESPEARA
IN BERNARDA-MARIE KOLTĚSA

H genotipu Hamlet

PRODUKCIJA V. SEMESTRA DI

OSMO/ZA

GENERALKA:

31. 1. 2020 OB 20.00

PREMIERA:

1. 2. 2020 OB 20.00

PONOVITVE:

2. 2. 2020 OB 20.00

6. 2. 2020 OB 20.00

7. 2. 2020 OB 20.00

9. 2. 2020 OB 20.00

16. 2. 2020 OB 20.00

(po produkciji pogovor z ustvarjalci,
moderirata Helena Šukljan in Tilen Oblak)

23. 2. 2020 OB 20.00

1. 3. 2020 OB 20.00

Režija

DRAGAN ŽIVADINOV

Dramaturgija

KATJA MARKIČ

Scenografija

KATARINA MAJCEN

Kostumografija

NIKA DOLGAN

KATJA VRENKO

Igrajo

KLEMEN KOVAČIČ

KLARA KUK

JURE ŽAVBI

LEA MIHEVC

Glasba

DARIO SEREVAL

Oblikovanje svetlobe

JANEZ KOCJAN

Koprodukcija

ZAVOD DELAK

Mentorji

DRAMSKA IGRA IN GLEDALIŠKA REŽIJA

DOC. BRANKO JORDAN

IZR. PROF. JERNEJ LORENCI

DRAMATURGIJA

DOC. DR. BLAŽ LUKAN

IZR. PROF. DR. TOMAŽ TOPORIŠIČ

SCENOGRAFIJA

IZR. PROF. MAG. JASNA VASTL

KOSTUMOGRAFIJA

PROF. JANJA KORUN

ASIST. MAG. TINA KOLENIK

JEZIK IN GOVOR

ASIST. DR. NINA ŽAVBI

DOC. ALOJZ SVETE

Se mit kdaj konča?

Shakespearovo renesančno kraljevsko igro Koltès predela skozi dramaturgijo nujnosti, ki dramske osebe postavi v aktivnejšo vlogo. Celota znane zgodbe o danskem princu se odvije v času enega dneva in noči, kar še dodatno poudari ranljivost že tako tragične situacije brez enoznačnega krivca in z vsemi vpletenimi kot žrtvami. Teža moralnih in ontoloških vprašanj se tako zgrne pred nas v enem samem usodnem dnevu, tako hitro minljivem, tako pozabljivem — a zaradi naslovljenih tem nikdar banalnem. Koltèsov *Hamlet* je tako neizprosno sodoben. Oblasti se menjajo z vrtoglavo hitrostjo, tako da je menjavo včasih komaj mogoče opaziti, a pri tem za seboj puščajo strašne posledice, ki tako prepogosto ostanejo zamolčane.

Igra o Hamletu, v kateri umanjka znameniti prizor »mišnice«, je namesto tega v celoti prepletena z nastavljanjem pasti. Dramske osebe so nenehno hkrati plenilci in žrtve – v svetu, kjer vsakdo sledi zgolj svoji resnici (edini resnici, ki jo pozna), mu drugi nujno pomenijo le šahovske figure v svoji igri, s tem pa se tudi sam zapleta v igro drugih. Spoznavati sebe skozi izzivanje drugih. Biti lovec, in ne žival v pasti. To je surova borba za življenje, ki jo bijemo tako na fiktivnem danskem dvoru kakor v naši vsakdanji resničnosti. Vse, kar je v teh likih človeškega, morajo žrtvovati, da bi dosegli svoj cilj. Nekateri se izgubijo že na poti, drugi omagajo tik za ciljno črto. So torej res dosegli svoje, če je vse, kar ostane za njimi ... molk?

Teža igre, ki jo igrajo med sabo, jih razdvaja v njihovem bistvu. Ngorost ni več Hamletova posebnost, tukaj se vsi gibljejo na tanki črti razuma.

Klavdij kot predstavnik oblasti se sooča z dvomi in omahovanjem, ki jih imamo navadno za hamletovske, a je s svojo nepredvidljivostjo v

kombinaciji s pozicijo moči le še nevarnejši, realnejši. Gertruda je sprožilka in ujetnica brezizhodne pozicije, v kateri se je znašla. Stojč na tankem ledu ne more ne ukrepati ne molčati, ne da bi njena odločitev za seboj potegnila usodne posledice ne le zanjo, temveč za širšo družbo. Ofelija vstopa v igro, ki je prevelika zanjo. Kljub jasni usmerjenosti svojih dejanj je izrabljena in izigrana, preden bi se lahko samostojno izrazila. In nazadnje je tu Hamlet. Kdo pa je Hamlet? Ni slučaj, da se šele na koncu srečamo s tem vprašanjem. Koltèsovega Hamleta namreč definirajo tisti okoli njega. Hamlet se odziva, njegova dejanja so reakcija na situacije, v katere so ga postavili pokojni oče, mati, Klavdij in Ofelija. Hamlet ne more obstajati zunaj svoje zgodbe in to je njegova tragedija. Ujet je v kolesje, ki ga poskuša zaustaviti, uravnati – a to je mogoče le tako, da tudi sam postane del kolesja.

Tako Koltès v zgodbi o Hamletu spregovori o večnem fenomenu človeške družbe. Kdor želi ravnati prav, na poti neizogibno stori mnogo slabega. Kdor sledi sebi, je slep, kdor sledi drugim, izgubi sebe. Vsakdo je krivec in vsakdo je žrtev (pogosto tudi svoja lastna žrtev). In nenazadnje; vsakdo ve, a nihče ničesar ne stori, dokler nujnost ne zahteva smrti vseh. In kaj je tukaj drugačnega od Shakespearjeve zgodbe? Razlika je v tem, da se liki ne skrivajo več za mišnicami in spletkami, temveč v svoji aktivnosti polagajo mreže vsem na obeh, pa jih je prav tako nemogoče zaustaviti. A najhuje, kar lahko storimo, je, da do tega ostanemo hladni. To ni le še en dan umorov, še eno poročilo o katastrofi. To je sodobnost.

GREGOR STRNIŠA

Ljudožerci

PRODUKCIJA VII. SEMESTRA DI IN GLR

SNG DRAMA LJUBLJANA, LEVI ODER

GENERALKA:

28. 1. 2020 OB 17.00

PREMIERA:

29. 1. 2020 OB 17.00

PONOVITVE:

30. 1. 2020 OB 20.00

31. 1. 2020 OB 20.00

(po produkciji pogovor z ustvarjalci,
moderirata Helena Šukljan in Ela Božič)

1. 2. 2020 OB 20.00

Režija
LUKA MARCEN

Dramaturgija
TERY ŽEŽELJ

Koreografija
AJA ZUPANEC

Scenografija
SARA SLIVNIK

Kostumografija
ANA JANC

Avtorja glasbe
EMA KOBAL
MARTIN VOGRIN

Oblikovanje svetlobe
MOJCA SARJAŠ

Oblikovanje maske
JULIJA GONGINA

Igrajo
ŽAN BRELIH HATUNIČ
GAL OBLAK
LARA FORTUNA
JULIJA KLAVŽAR
NIKA VIDIC
LARA WOLF
ANDRAŽ HARAUER
LANA BUČEVEC
MARTIN MLAKAR
LUKA BOKŠAN

Pomoč pri tehnični izvedbi
TEHNIČNA SLUŽBA SNG DRAMA LJUBLJANA

Mentorji
DRAMSKA IGRA IN GLEDALIŠKA REŽIJA
IZR. PROF. MATJAŽ TRIBUŠON
PROF. MATJAŽ ZUPANČIČ

SCENOGRAFIJA
IZR. PROF. MAG. JASNA VASTL

KOSTUMOGRAFIJA
PROF. JANJA KORUN
ASIST. MAG. TINA KOLENIK

JEZIK IN GOVOR
IZR. PROF. DR. KATARINA PODBEVŠEK
IZR. PROF. MAG. ALIDA BEVK

Med poezijo in krvjo

*Za vsakim drevesom, kakor gozd.
Za vsakim človekom, kot njegova mladost.*
(Strniša 1988: 187)

UHrastovljah še iz poznega 15. stol. stoji kamnita cerkev svete Trojice. Obdaja jo močno obzidje, ki je tamkajšnje prebivalce pogosto ščitilo pred vpadi tujih vojsk, njeno notranjost pa krasi freska sprevoda okostnjakov in ljudi, ki jih za sabo v dolgi koloni vodi Smrt. Prav to podobo si Strniša izbere za začetek in konec srhljive pripovedi o ljudeh, ki so se v na pol podrti cerkev zatekli pred grozotami vojne in ravno najgrozovitejše izmed teh prinesli s sabo – za zgodbo o ljudožercih.

Značilno za Strnišo je, da svoje motive išče v ljudskih zgodbah in krščanski poetiki, tokrat pa je na osnovi srednjeveškega motiva zasnoval zgodbo, ki nas vedno znova nagovarja – iz vojne v vojno, iz enega sistema v drug – za zgodbo o ljudeh, ki so s svojimi dejanji svojo človečnost presegli – in jo požrli. *Ljudožerce* bi lahko opredelili kot groteskno, ludiščno dramo v verzih, ki se sprehaja po svetu nočnih mor in je v svoji osnovi in koncu, kljub temu da *Petra Pajota* kaznuje le z gluhoti, moralka. Četudi se kakršnekoli oznake za to dramo zdijo skorajda neprimerne ali brezpredmetne, *Ljudožerci* kljub odsotnosti kakršnega koli v celoti etičnega lika znotraj drame (tudi Marija namreč večerja s svojo družino) ostajajo najbližje ravno slednji. Tako se v t. i. moralki *Ljudožerci* prepletajo nenavadna nasprotja prikazanega in videnega, nemoralnih ljudi, ki govorijo o (skoraj kantovski) morali, zvezd in črnih lukenj, sveta, ki je, in sveta, ki ni. Najbolj otipljiva dvojnost pa je prav preplet poetike besed in grozovitih dejanj – poezije in krvi.

Dvojna, bojna sekira. – S prvim rezilom za boj proti sebi, z drugim, proti hudobiji v tujih ljudeh. (prav tam: 217)

Drama je razdeljena na tri dejanja, v katerih najdemo tri dneve, tri večere in tri noči s tremi morami. Skorajda epizodna struktura nas tako vsaj sprva jasno vodi po zgod-

bi Pajotove družine. Poezija jezika ali, še bolje, njen zven ustvarja sanjsko, skorajda pravljичno atmosfero, asonanca, ki kraljuje namesto rime, pa vzbuja zaupanje v milino (ki bo na neki točki vendarle morala priti?) ter hkrati gradi čuječnost, slutnjo tistega, ki se skriva za nepopolno skladnostjo besed. Slutnja smrti, ki Strniševo poezijo rada prepreda, je tu tako še bolj očitna, saj jo poudarjajo podobe. Nekje v ozadju govora o ljudožerstvu, Komturju in Smrti pa nenehno odzvanja šelestenje Vrbe: *Je umrla? – Ne, živi.* (prav tam: 267) A to ni dovolj. Tekst začne razpadati v nočno moro, v podobe (dantejevskega) pekla, ki se kar ne končajo, v sam preplet grozot človeške duše, ki jih niti Hieronymus Bosch ni hotel (ali mogel?) tako podrobno naslikati v svoja dela človeških naslad. Forma *Ljudožercev* postaja vedno bolj nejasna in tako bralci kot liki sami vedno težje ločijo, kaj je res in kaj so sanje – in na koncu ni več pomembno. Vse se konča v istem plesu, s katerim se je začelo, in vse traja naprej, kot vedno je. Isti ritem besede odzvanja naprej z vedno strašnejšim sporočilom in se kar noče in noče končati.

Bralcu ali gledalcu misli igre bržkone ne predstavljajo prevelike zagonetke. Brez večjih težav namreč povežemo Pajota in njegovo obnašanje z aktualnim družbenim redom ali stanjem sveta v času, ko je besedilo nastajalo. Prav tako bi, če bi hoteli, brez težav Goščarko povezali s partizani, Tenenteja z nemškim oficirjem itd. Osnovno sporočilo samo je, značilno za moralko, pravzaprav precej preprosto. Težo in zahtevnost, ki si ju besedilo lasti, ustvarjajo simboli in sanjske podobe, transcendensca, ki se ukvarja z notranjim smislom človeka, pari humorja in gnusa ter lepote jezika in razpada vsega najmanjšega, kar bi lahko ostalo človeku sveto. Tudi dialogi so pisani dovolj duhovito in tekoče, da se nemalokdo med branjem nasmehne ali celo zasmee – preden se uspe spomniti, da bere o hranjenju ljudi z ljudmi. Tako je ravno zaradi zapletene pisave, za katero se zdi, da sama seže v globine neartikuliranih vprašanj človeškosti in da presega zgodbo samo, o *Ljudožercih* težko govoriti.

Naj žro suh kruh mrtvi patri – za nas, žive, je meso! (192/3)

Če se obrnem k najbolj oprijemljivemu aspektu drame, moram najprej omeniti prav meso. Pri ljudožercih, kani-balih – pa naj se skrivajo za takimi ali drugačnimi izrazi – gre brez sprenevedanja za žretje, goltanje mesa, ki jim ne pripada. To dejanje je v svoji preprosti krutosti pravzaprav spodbijanje ideala temeljev človeške kulture. Ljudožerstvo je življenje, v kakršnem nič ni sveto in se umor vrsti za umorom, na koncu že zgolj iz zavedanja, da ničesar drugega ne znamo početi. Ravno ta človeku tako lastna krutost je razlog, da bralca tako pogosto stisne v grlu in da se mu črevesje obrne na glavo.

Krvavost, mesenost, ki tekstu daje fizično obliko, je ena stran dvojnosti (in vsekakor tista, ki nas od branja odvrta). Druga stran, ki privlači in nas sili, da Strniševa besedila, četudi tako grozovita, vedno znova jemljemo v roke, pa je mističnost, transcendentalnost in pravljичnost, skoraj čarobnost, ki prežema tudi *Ljudožerce*. In kar v tem tekstu ostaja čarobno, ni le varljivi jezik in še zdaleč ne meseni pekel, ki se nam riše pred očmi. Ostajajo sanje, Komtur in Smrt (ki je strašljiva, a čarobna nasprotnost mesenemu življenju). Ljudsko izročilo, ki Strnišo venomer spremlja, zdaj v podobi zeleneče vrbe, zdaj v podobi samoroga in v tem primeru kar odrešitve same. Gre za podobo Smrti, upodobljene na oknu cerkve svete Trojice, ki je venomer prisotna in potrpežljivo čaka – da dobi besedo. Saj klanje samo ni zares smrt in smrti kot take ni. *To je živa čarovnija zemlje, vode in neba – da sekira, ki ubija, nikdar nič ne pokonča.* (Strniša: Vrba) Smrt čaka na svojo priložnost, da se pokaže, da Pajotu in Falacu pove, da sta le pajaca, ki ju bo nekoč vzela zase, da ju čaka ista usoda, kot je čakala njuno mladost, kot čaka na druge. Mrtvaški ples v tem primeru ni stvarilo, kot naj bi bila freska v hrastoveljski cerkvi, ali usoda, ki je doletela dvoglavega viteza in ki jo zdaj nosi s sabo. Tokrat gre za odrešitev.

Hodiš skoz gozd – prideš domov. (prav tam: 296)

Smrt-konec-nič tako s sabo prinese edini namig na možnost odrešitve, na vstajenje. Opere like njihovih življenj, a jih hkrati ne odreši krivde. Popelje jih v žaloben ples, v katerem se iz njihove naivnosti celo norčuje. Smrt tako postane asociacija na Kurenta, mrtvaški ples pa na žaloben ples mask. Smrt se celo obleče v Talacova oblačila (njegovo življenje terja zase), plešoč pa, če na pustovanju (v življenju) maske oblačijo, te v plesu s Smrtjo odvržejo. V ljudskem verovanju Smrt in Kurent predstavljata nasprotji (Kurent namreč predstavlja življenje, zabavo in ples), dve plati enega kovanca – dve čeladi enega viteza. A če nas Kurent vabi v ples življenja, nas Smrt, ki se je poprej z nami igrala kakor z lutkicami na nitkah, vabi na podoben ples – ples smrti. Tako naša dvojnost postane enojnost, črna luknja se vrne v zvezdo, ki se bo nekoč sesedla sama vase in krog mesa se zaključí.

Že nekaj let vhod Akademije krasi freska, ki prikazuje spreved okostnjakov in ljudi (naših kolegov in profesorjev), ki jih v dolgi koloni vodi Smrt. Visoke stavbe sicer ne obdaja obzidje, je pa ta zagotovo že postala zatočišče lačnim – lačnim znanja, gledališča, ustvarjanja ... Na nek način je tako Akademija postala zrcalna slika cerkve v Hrastovljah, mrtvaški ples, ples s Smrtjo pa ostaja (kot upanje ali obsodba) očitno res motiv, ki ga na nek način še vedno znova in znova nosimo s sabo.

Če jih čez dan ne vidimo, če jih v nočeh zakrijejo ječe sten, svetilke cest, so zvezde še. Zvezde so. (prav tam: 295)

Literatura:

KERMAUNER, TARAS. *DIALEKTIKA IDEJE; OD SKRIVNOSTI DO JEZIKA*.
MARIBOR: OBZORJA, 1978.

LJUDOŽERCI. GLEDALIŠKI LIST SNG DRAMA LJUBLJANA 81.10 (2002).

LJUDOŽERCI. GLEDALIŠKI LIST SNG MARIBOR 94.8 (2017).

MIKHAILOV, NIKOLAI. *MYTHOLOGIA SLOVENICA: POSKUS REKONSTRUKCIJE SLOVENSKEGA POGANSKEGA IZROČILA*.
LJUBLJANA: MLADIKA, 2002.

STRNIŠA, GREGOR. *LJUDOŽERCI*. LJUBLJANA:
DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE, 1988.

Paloma

PRODUKCIJA MAGISTRSKEGA PROGRAMA
GLEDALIŠKA REŽIJA

**SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE LJUBLJANA,
SPODNJA DVORANA**

PREMIERA:

19. 3. 2020 OB 19.30

PONOVITVE:

24. 3. 2020 OB 19.30

(po produkciji pogovor z ustvarjalci,
moderirata Manca Lipoglavšek in Nik Žnidaršič)

25. 3. 2020 OB 19.30

Avtorici besedila

BRINA KLAMPFER
KAJA BLAZINŠEK

Idejna zasnova besedila

BRINA KLAMPFER
KAJA BLAZINŠEK
ALEKSANDER VUJOVIČ

Režija

BRINA KLAMPFER

Dramaturgija

KAJA BLAZINŠEK

Lektorica

METKA DAMJAN

Scenografija

ALEKSANDER VUJOVIČ

Kostumografija

SARA SMRAJC ŽNIDARČIČ

Koreograf

SEBASTJAN STARIČ

Svetovalka za dramsko pisanje

SIMONA SEMENIČ

Igrajo

TAMARA AVGUŠTIN
IZTOK DRABIK JUG
ROMANA ŠALEHAR
DRAGA POTOČNJAK
STANE TOMAZIN
DARIO VARGA

Koprodukcija

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE
KUD KRIK

Predstavo je sponzorsko podprla

PALOMA, HIGIENSKI PAPIRJI, D. D.

Mentorji

GLEDALIŠKA REŽIJA
PROF. MAG. TOMISLAV JANEŽIČ
DOC. JANEZ JANŠA

DRAMATURGIJA

DOC. DR. BLAŽ LUKAN

Paloma (Since 1873)

Tovarna Paloma, nekoč Sladkogorska, je bila v bivši Jugoslaviji edina, ki je proizvajala fini papir za vso državo. Paloma je svoje mesto našla v dolinici Slovenskih goric, ob reki Muri tik ob slovensko-avstrijski meji, v kraju Sladki Vrh. Ta se je prav zaradi uspeha tovarne v prvih desetletjih druge polovice 20. stoletja pričel šele dobro razvijati. Odskočno desko napredka tovarne in kraja je predstavljal začetek proizvodnje higienskega papirja, med katere sodi na vsakem stranišču danes nepogrešljiva rola toaletnega papirja. Dandanes vsem samoumeven mehak papir, navit na tulec, je za kraj, kot je Sladki Vrh, pomenil pravo bogastvo. Večinoma kmečko prebivalstvo se preseli v dolino, bliže k tovarni in ti postanejo delavci; še dandanes na vhodu v tovarno beremo: »Pod *T*itovim geslom smo 15. X. 1950 uresničili geslo TOVARNE DELAVCEM«.

Razvijati se začne družbeno in kulturno življenje, ljudje so bili polni sanj in upanja zazrti v boljšo prihodnost.

DELAVCI IN DELAVKE

Podrli smo 30 let staro žičnico.

*Tu prek je bla napelana, 9 km, do Šentila,
do železniške postaje.*

*No, prej je bla najbližja železniška čez,
čez Muro, v Avstriji.*

/.../

Pa končno smo toto barakarsko naselje podrli.

Zaj k nam ne bojo več hodli sezonski delavci.

Zaj bojo naši delavci lahko tu stanovali.

S kmetij, dol v bloke.

/.../

*Če pa pogledaš cesto od tovarne gor na breg, pa vidiš —
nove hiše, ena večja od druge.*

*Pravo ... kak bi rekel ... faraonsko naselje
so si zgradili oni gori z uprave.*

/.../

Zares pa se je vse začelo leta 1873, ko je sicilijanski grof z imenom Lucessio Palli duca Della Gracia na »moč-

virskih tleh, nič kaj hvaležnih za obdelavo«, obdanimi z gozdovi, videl priložnost in leta 1873 postavil prvo žago. Prva proizvoda sta bila lepenka in lesovina, ki so ju proizvajali na osnovi vodne moči reke Mure.

DIREKTOR: »Vidite, tovariši, mi smo pravzaprav potomci grofa, mi vsi smo tukaj in zdaj grofje.«

Po dveh desetletjih je tovarna zgorela do tal in lastništvo je ironično prevzela družina Feuerlöschler, v slovenskem prevodu »gasilni aparat«. Do konca II. svetovne vojne je tovarna zamenjala več lastnikov in direktorjev – navadno so bili to tujci, dokler ni prišla nova oblast, ki je tovarno predala samoupravljanju delavcem. Prazgodovino tovarne, kraja in ljudi, kot smo poimenovali obdobje do konca vojne, v poetični maniri opiše eden izmed uvodov v poglavje zbornika *Žetev svobode v Sladkem Vrhu*.

»Nekoč so bili delavci sužnji v tej tovarni, v državi svobodnih delavnih ljudi pa so postali lastniki tovarne. Sado- vi njihovih rok ne rodijo več potujočevalcev in mračnjakov, njihovi dnevi ne ginejo več v negotovosti in obupu /.../«

Kljub napovedi boljših časov je pod površino, napolnjeno s »človeškimi izločki«, vrelo. Dogajale so se številne bizarne situacije od nepojasnjenih umorov, izginotij, propadov. Te zgodbe obstajajo kot del ustne zapuščine kraja in označujejo njegovo preteklost, hkrati pa so zaradi svoje že skorajda mitološke narave vseprisotne in časovno univerzalne. Pisni in ustni viri kraja so neposredno in posredno povezani z delovanjem tovarne ter vzbujajo številne narativne povezave. Intimne zgodbe prebivalcev in delavcev komunicirajo s širšimi družbenopolitičnimi vprašanji, kot so: *K*ako so politični projekti izgradnje nekih krajev vplivali na življenja ljudi? Kaj se je s temi projekti zgodilo v času propada političnega sistema in kaj takrat, ko na mesto prejšnjega vstopi nov sistem? Kakšne so usode malega človeka, ki se je znašel znotraj nekega

monokulturnega konteksta in kako s tem shaja danes?
Gre za eksotičen, bizaren, nenavaden, čuden svet,
svet slovenskega podeželja, ki je še kako blizu nas, a
hkrati le redko pronica v urbane prostore.

UMETNIK: Pa kaj mi hočeš povedat, jih zagovarjaš?

*POTNICA: Ne, jih ne zagovarjam,
samo razumem jih.*

*UMETNIK: Tega se ne da razumet, razumeš,
to je nevoščljivost par excellence.*

*POTNICA: In s takšnimi termini
te tudi ne bodo imeli raje.*

*UMETNIK: Pa saj nočem, da me imajo raje, meni je
vseeno, kaj si mislijo. Če pa motrim njihovega duha,
pa še toliko bolj čutim, da opravljam svoje poslanstvo.*

POTNICA: Tako ne gre pri nas.

Tovarna Paloma je na svojem vrhuncu
na začetku 70. let prejšnjega stoletja
postala ena izmed pomembnejših
gospodarskih elementov Jugoslavije.

Nato je začela padati in se pobirati skupaj s tokom
družbenopolitičnih sprememb. O tem že skorajda
gospodarskem fenomenu bivše skupne države in
njenem delovanju je Konrad Rak na svojevrsten
način spisal zgodbo o Samotnem jezdecu, pravljico
o tovarni ob reki *Muri*. Obljuba boljše prihodnosti
ni obljuba, ki se navezuje zgolj na posamezni
politični sistem, temveč se kot parola pri enih manj
in drugih bolj očitno izpostavlja. **H**krati je ta obljuba
pri vsakem interpretirana na drugačen način, vselej
v korist obstoječi oblasti. Premeščanje razmerij
moči znotraj teh sprememb vpliva na dinamiko
delovanja industrijskega obrata, kraja in nenazadnje
na pričakovanja prebivalstva. Vprašanje prednosti in
slabosti na eni točki ponuja jasen odgovor, spet na
drugi je ta pomešan z objektivnimi in subjektivnimi
gledišči, ki niso zanemarljivi. Ravno iz teh gledišč
se izpeljujejo in vzpostavljajo zgodbe ljudi; zgodbe o
uspehu, propadu in resignaciji.

V zavesti zbranih pisnih in ustnih virov tovarne in kraja je nastajalo besedilo *Paloma* (since 1873) kot stičišče zgodb o uspehu nekega kraja, vzponu neke ideje in nekega političnega sistema, ki se poruši in prepusti mesto novemu. Je stičišče zgodb likov Direktorja, Tajnice, Tovariša, Potnice in Umetnika, katerih zasebni prostor je tesno zvezan z javnim, katerih usoda je prepletena z njihovim odnosom do kraja in tovarne ter pozicijo moči, ki jo zasedajo znotraj teh dveh prostorov.

Ne glede na to, ali liki na koncu besedila nadaljujejo ali končajo svoje razmerje s Sladkim Vrhom in tovarno higienskega papirja Paloma, tam še vedno ostajajo lepo in lično urejeni vrtički ter siv dim, ki ga vleče veter iz tovarniškega dimnika proti sosednjim hribom, kjer še vedno stojijo faraonske hiše.

Pasjedi^vščina: Moja pasja dogodi^vščina

PRODUKCIJA MAGISTRSKEGA
PROGRAMA OBLIKE GOVORA

SITI TEATER

PREMIERA:

26. 1. 2020 OB 11.00

Zasnova in režija
LEA MENARD

Igra in animacija
LEA MENARD
GORKA BERDEN

Oblikovanje zvoka in glasbena oprema
MIHA KLEMENČIČ

Oblikovanje luči
IVAN VALTL

Oblikovanje in izdelava lutk
MATEJA ŠUŠTERŠIČ

Oblikovanje letaka
EVA ŽAGAR

Scena in kostumi
LEA MENARD
VASILIJA FIŠER

Svetovalec za lutkovno animacijo
BRANE VIŽINTIN

Koprodukcija
KUD BAOBAB

Mentorji
GOVORNO SPOROČANJE
PROF. TOMAŽ GUBENŠEK

LEA MENARD

Pasjedivščina: Moja pasja dogodivščina

**LUTKOVNA PREDSTAVA
ZA OTROKE 3+**

Pasjedivščina: Moja pasja dogodivščina je lutkovno igrana predstava za otroke, prepletena z elementi plesa in glasbe.

To je zgodba o dekličini stiski, njenem pogumu in neskončni otroški domišljiji.

Šolarka Ela se med vrstniki počuti odrinjeno, pri urah klavirja se dolgočasi, pri baletu pa jo stroga učiteljica neprestano omejuje. Ko se nekega dne sošolka posmehuje njeni doma narejeni šolski torbi, se Ela odloči, da si torbo preoblikuje. Torbo spremeni v psa, ki čudežno oživi. Ela z novim pasjim prijateljem končno zaživi. Prej kruti zunanji svet zanjo postane prijeten pasji svet, kjer je učitelj klavirja poskočni hrt, učiteljica baleta pa ljubka pudlica. Ker domišljija ne pozna meja, Eli stvari uidejo izpod nadzora ...

GLEDALIŠČE & SCENSKE UMETNOSTI
/ ŽE UPRIZORJENO

Usodni napevi

PRODUKCIJA MAGISTRSKEGA PROGRAMA
GLEDALIŠKO PETJE

PREMIERA:

18. 12. 2019

JAZZ CLUB GAJO

FOTO: Željko Stevanić, arhiv CTF UL

Oh show us the way to the next
whiskey bar, oh, don't ask why ...
all I do is pour black coffee, since
the blues caught my eye ... et je
suis seul à la table qui résonne sous mes
doigts ... I'd rather be burned as a witch than
never be burned at all ... I'm addicted to you,
don't you know that you're toxic? ... you
don't know in hell who's talking ... you still
don't know in hell who's talking ... y'avait
tant d'soleil au fond de leurs yeux que ça
m'a fait mal ... Ich seh Gestalten zieh'n im
Zigarettenrauch ... I want to wake up in the
morning with that dark brown taste ... I want
to see some dissipation in my face ... mais
le son de ma voix s'étouffe dans les rires des
autres et je crie de douleur, de fureur et de
rage et je pleure ... teža v meni raste kot v
zvezdi tik pred smrtjo ... *Mackie Messer* sa
qualcosa ma non parla e beve gin ...

Vokal

KAYA TOKUHISA

Klavir

NEJC ŠKOFIC

Banjo

MARKO MOZETIČ

Mentorji

GLEDALIŠKO PETJE

PROF. ŽARKO PRINČIČ, ARANŽER

DOC. DARJA ŠVAJGER MOHORIČ

Ko umrem, sem srečen

PO MOTIVIH KRATKE ZGODBE
»AVGUST« HERMANNA HESSEJA

PRODUKCIJA MAGISTRSKEGA
PROGRAMA IGRA Z LUTKO

PREMIERA:
19. 9. 2019

AGRFT, MALA GLEDALIŠKA DVORANA

FOTO: Željko Stevanić, arhiv CTF UL

BENJAMIN ZAJC

Odlomek iz besedila Balkanski Gatsby za Lutkovni bienale 2019

Uprizoritev preizprašuje etiko in načela v današnjem svetu, projicirana skozi mladega Avgusta, ki mu boter ob rojstvu podari ljubezen vseh ljudi. Avgust posledično postaja vse plehkejši, zagledan sam vase in nasploh slab človek, kar kulminira v točki, ko končno občuti zavrnitev, ki ga pripelje do samomora.

Avtorski koncept predstave
VORANC BOH

Dramaturgija
ANŽE VIRANT

Scenografija in kostumografija
KATARINA MAJČEN

Igra in animacija
VORANC BOH

Koproducent
DRUŠTVO HIŠA OTROK IN UMETNOSTI

Mentorji
LUTKOVNA ANIMACIJA
DOC. MAG. MARTINA MAURIČ LAZAR

Počemučka: Piano and Screaming

PRODUKCIJA AKADEMIJSKEGA STUDIA

PO MOTIVIH KRATKE ZGODBE
»AVGUST« HERMANNA HESSEJA

PREMIERA:
30. 9. 2019

AGRFT, BALETNA DVORANA

FOTO: Karolína Kotrbová

Avtorski projekt Piano and Screaming je odziv generacije – generacije jeznih brez bulerjev. Predstava je eksperiment mladih ustvarjalcev, ki so se odločili v eni epruveti zmešati svoje skrbi, pritisk, frustracije, občutek nesmiselnosti, krivde, kolektivno bolečino, predvsem pa željo, potrebo, zahtevo po odgovoru na na videz nemogoča vprašanja.

Posebna zahvala doc. Branku Jordanu

Režija
ALJOŠA LOVRIČ KRAPEŽ

Dramaturgija
IVA ŠTEFANIJA SLOSAR

Scenografija
KATARINA MAJCEN

Kostumografija
NIKA DOLGAN

Igrajo
KLEMEN KOVAČIČ
FILIP MRAMOR
DOMEN NOVAK

Nika Korenjak: Fantazma grande

PRODUKCIJA AKADEMIJSKEGA STUDIA

GENERALKA:

23. 12. 2019 OB 21.00

PREMIERA:

8. 1. 2020 OB 21.00

AGRFT, KLET

FOTO: Asiana Jurca Avci

Užitek vlada svetu.
 Naši vladarji
 so združeni
 v svojevrsten
 kolektiv v umazani kleti, polni
 strasti, izgube moralnosti in
 medsebojnega razkola. Urhunec
 prihajajoče izgube njihove moči je
 razumevanje konca, ki je utelešen v
 ikoni ženskega telesa. Bolečina in
 slava, orgazmičnost in ludističnost,
 falične oblike in mehka svilnate
 kože, vse to je nepričakovana in
 intenzivna Fantazma GRANDE.

Režija

ALJOŠA ŽIVADINOV ZUPANČIČ

Dramaturgija

NIKA KORENJAK

Koreografija

JULIJA PEČNIKAR

Igrajo

GAL OBLAK

BORUT DOLJŠAK

NEJC JEZERNIK

TIMOTEJ NOVAKOVIČ

VID MERLAK

VERONIKA ŽELEZNIK

Čakajoč supermana - Platon: *Simpozij*

PRODUKCIJA AKADEMIJSKEGA STUDIA

PREMIERA:

18. 10. 2019 OB 20.00

SNG DRAMA LJUBLJANA, MALA DRAMA

FOTO: Peter Uhan

Platonov Simpozij je eno prvih filozofskih besedil, ki skuša ustvariti sistem, s katerim bi lahko definirali ljubezen. *A* bolj ko se sprašujemo o pravih in značilnostih ljubezni, bolj se nam zdi, da se ljubezni ne da definirati, saj o njej pravzaprav ne vemo nič konkretnega. Zaznamovani smo s serijo romantičnih idealov, s frazami, ki slikovito opisujejo ljubezenske občutke (*»izgubiti tla pod nogami«*), z zgodbami, pravljicami in pesmimi, ki definirajo naša pričakovanja in razumevanje tega čustva, z določenimi narativi, s katerimi sami zapišemo osebne zgodbe v lasten spomin ... Žato se je kolektiv, zbran v okviru projekta Čakajoč Supermana SNG Drame Ljubljana, odločil, da bomo v študiju izhajali predvsem iz zbirke najrazličnejših neskončnih zgodb, ki jih v vsakem od nas piše ljubezen, saj jih posamezniki potrebujemo, ker nam nudijo sistem za razumevanje sebe in drugega. Ljubezen pa se skriva za vsemi temi besedami in občutji, ki jih pišejo misli in dejanja. Sedem govorov smo zato razumeli kot sedem različnih vstopnih točk oziroma strategij za razmišljanje o ljubezni – ljubezni, ki ji še do danes nismo uspeli določiti točnega obsega. Ljubezni je več, bi lahko rekli, vse pa imajo tudi nekaj skupnega. Predvsem nekoga, ki ljubi. In v razmišljanje smo vstopali ravno preko posameznika, preko posameznih zgodb in preko posamičnega izkustva zaljubljenega subjekta. Sedem vstopnih točk tako torej funkcioniра kot sedem izmed mnogih različnih pristopov za pripovedovanje o ljubezni in kot naše branje teh sedmih perspektiv pogleda na ljubezen, ki jih v Simpoziju raziskuje *Platon*. Izhodišče za naše branje le-teh je bilo postavljanje različnih miselnih sistemov in definicij v mejne situacije, ki so plod sodobnega časa in preizkušajo ideale ter koncepte ljubezni po dolgem in po čez ter postavljajo na dan nove aspekte ali celo brišejo pojem ljubezni danes. *Prav* nasprotja med izrazito kliničnostjo in robotizacijo, individualizacijo, opijanjem, umiranjem ipd. na eni strani in romantičnimi ideali ljubezni ter subjektivnimi zgodbami na drugi, smo izbrali kot produktivne iztočnice za razmišljanje o naših zgodbah v ljubezni v navezavi na sodobno izkustvo vsakdana, ki v naše načine bivanja vpisuje načine, ki so daleč od idealov, o katerih razmišljamo, ko razmišljamo o ljubezni.

Med tem pa čakamo ... čakamo, da se ljubezen 'zgodi', čakamo, da nam zrastejo krila ... čakamo ...

Režija
LUKA MARCEN

Dramaturgija
TERY ŽEŽELJ

Scenografija
SARA SLIVNIK

Kostumografija
ANA JANC

Avtor glasbe
MARTIN VOGRIN

Koreografija
AJA ZUPANEC

Lektorica
KRISTINA ANŽELJ

Oblikovalec svetlobe
VLADO GLAVAN

Igrajo
PETRA GOVC
LUCIJA HARUM
MAJA KONČAR
ANA PAVLIN
NINA VALIČ
NIKA VIDIC
BARBARA ŽEFRAJN

Produkcija
SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE DRAMA LJUBLJANA

Koprodukcija
AGRFT

GLEDALIŠČE & SCENSKE UMETNOSTI / Z GOSTOVANJ IN FESTIVALOV

MANCA LIPOGLAVŠEK IN HELENA ŠUKLJAN

Študentje AGRFT na 54. Festivalu Borštnikovo srečanje

Oktober je v Mariboru potekal 54. Festival Borštnikovo srečanje, na katerem smo aktivno sodelovali tudi študentje AGRFT. Med 16. in 20. oktobrom je bil festival usmerjen predvsem v študentsko gledališče, ki pa se je delno prepletalo s tekmovalnim programom festivala. Njegova otvoritev je bila v petek, 18. 10. 2019, s predstavo *Poroka* gledališkega združenja Gecko iz Velike Britanije.

Študentje smo bili na festivalu najbolj aktivno in najštevilčnejše prisotni v času, ki je bil namenjen študentskemu gledališču, v Mariboru pa smo bili sicer prisotni ves čas festivala. Festival smo soustvarjali na različne načine: predstavili smo se z dvema akademijskima produkcijama, vodili smo pogovore po študentskih produkcijah, sodelovali pri gledališkem eksperimentu *Beli zajec, rdeči zajec*, pripravili uprizoritev minutne drame, urejali in pisali za blog ...

Ńaj se torej malo bolj posvetimo našemu (u)dejstvanju na letošnjem Festivalu Borštnikovo srečanje.

Festival je za nas, študente, dragocena izkušnja zaradi več razlogov; eden od pomembnejših je zagotovo ta, da so bili gostje festivala tudi študentje treh gledaliških akademij iz tujine, s katerimi smo navezali stike in izmenjevali izkušnje, povezane s študijem in širšim delovanjem gledališča v njihovih državah. Na festivalu

smo si lahko ogledali produkcijo 2. letnika Akademije dramskih umetnosti v Zagrebu, ki je uprizoril Shakespearjevo igro *Sen kresne noči*. Poleg tega smo lahko videli diplomsko predstavo *Ribiške zdrahe* po motivih Carla Goldonija, s katero so gostovali študentje GITIS-a iz Moskve. Poleg njih je bil na festivalu študent dramaturgije Stefan Milenkov s Fakultete dramskih umetnosti Univerze Cirila in Metoda v Skopju.

Poleg tega, da smo si lahko ogledali produkcije drugih akademij, smo tudi mi gostovali z dvema produkcijama iz lanskega študijskega leta. V četrtek, 17. 10. 2019, so študentje (trenutnega) tretjega letnika uprizorili produkcijo IV. semestra *Požar* (režija: Živa Bizo-
vičar), zadnji dan študentskega festivala pa bi morali biti uprizorjeni dve produkciji naše akademije: produkcija V. semestra *Otroci na oblasti* (režija: Luka Marcen) in produkcija VIII. semestra *Stadion Olympia* (režija: Maša Pelko), a je slednja zaradi bolezni v ansamblu žal odpadla.

Po vsaki študentski produkciji so sledili pogovori z ustvarjalci, ki smo jih vodili študentje in študentke dramaturgije in scenskih umetnosti. Znotraj festivala nam je bilo tako omogočeno, da se v dokaj »varnem«
okolju (nekateri celo prvič) soočimo z vlogo moderatorja pogovora, ki je za dramaturga skorajda neizogibna.

Pred prav poseben izziv so bili postavljeni tudi štirje študentje dramske igre (Klemen Kovačič, Gal Oblak in Tina Resman ter po zaključku festivala, 29. 10. 2019, tudi Domen Novak), ki so se podali v gledališki eksperiment – uprizoritev besedila Nassima Soleimanpourja *Beli zajec, rdeči zajec* – posebnost uprizoritve je bila ta, da je igralec dobil besedilo tik pred začetkom predstave in ga je prvič prebral (in hkrati uprizoril) na odru, pred občinstvom.

Pomembno je izpostaviti tudi študentski mednarodni projekt Minutna drama, ki ga je pod okriljem AGRFT vodila izr. prof. mag. Žanina Mirčevska. Na natečaj so se lahko s svojimi minutnimi

dramami prijavili študentje iz različnih držav, komisija, ki so jo sestavljali profesorji oddelka za dramaturgijo in scenske umetnosti na AGRFT ter študentje druge stopnje dramaturgije in scenskih umetnosti na taisti akademiji, je podelila tri nagrade. Nagrajene drame so bile uprizorjene v okviru študentskega dela FBS; vsako je uprizorila ena izmed gostujočih akademij. AGRFT je uprizoril zmagovalno dramo *Odpri vrata!* Stefana Milenkova s Fakultete dramskih umetnosti Univerze Cirila in Metoda v Skopju; Akademija dramskih umetnosti v Zagrebu je uprizorila drugouvrščeno besedilo *Ostali smo brez prijateljev, zbirali smo znamke* študenta AGRFT Jerneja Potočana; GITIS pa je uprizoril *Uro anatomije*, tretjeuvrščeni tekst študenta AGRFT Aljoše Lovriča Krapeža.

Na festivalu smo se lahko študentje udeležili tudi različnih delavnic, ki so jih vodili tako slovenski mentorji kot tudi gostje iz tujine. Delavnice so zajemale širok spekter gledaliških tem – od delavnic gledališke kritike in esejistike, ki so jih za študente dramaturgije vodile Alja Lobnik, Pia Brezavšček, Petra Vidali in Melita Forstnerič-Hajnšek; prek igralskih delavnic, ki so jih pripravili in izvedli Boris Ostan (*Že nevtravno masko k univerzalnosti*), GITIS (Osnovni igralski trening po sistemu Stanislavskega), ansambel Gecko (Geckovski svet) ter ADU (Notranji gestus); do t. i. italijanskega vikenda, ki je potekal v zadnjem festivalskem vikendu in ga je zaznamovala delavnica italijanskega ansambla Sotterraneo.

Kot že omenjeno, smo bili na 54. Festivalu Borštnikovo srečanje prisotni ves čas festivala, saj smo letos začeli s projektom Borštnik Blog, ki smo ga vsakodnevno urejali ter zanj pisali študentje AGRFT pod mentorstvom izr. prof. dr. Tomaža Toporišiča ter izr. prof. dr. Alda Milohnića. Zapisi in video vsebine na blogu so pokrivali vse aspekte festivala, od študentskih do tekmovalnih predstav in spremljevalnega programa ter vzdušja samega, vse skozi perspektivo mladih gledališčnikov. Blog še naprej živi (s še neobjavljenimi prispevki, povezanimi s festivalom, ter novimi, ne tako eksplicitno vezanimi na festival).

Gostovanja v tujini

Študentje naše Akademije s produkcijama *Požar* in *Otroci na oblasti* niso gostovali samo v Sloveniji, temveč tudi v tujini. *Maja* 2019 se je produkcija *Otroci na oblasti* (produkcija V. semestra) odpravila na festival FIST (Festival Of International Student Theatre) v Beogradu, kjer so prejeli grand prix za najboljšo predstavo v celoti, v začetku oktobra 2019 pa so študenti z isto produkcijo gostovali tudi na festivalu iTSELF (International Theatre School Festival) v Varšavi. Sedanji tretji letnik je s predstavo *Požar* (produkcija IV. semestra) novembra gostoval v Skopju, s produkcijo III. semestra *Od blizu* pa spomladi na Reki.

OTROCI NA OBLASTI

Gostovanje v tuji državi je zagotovo svojevrsten izziv, ki od ustvarjalcev terja določene prilagoditve in spremembe. Tudi produkcija *Otroci na oblasti* je na gostovanjih v Beogradu in Varšavi delovala drugače kot v domačem okolju ter potrebovala rahle spremembe. Ustvarjalci produkcije *Otroci na oblasti* same uprizoritve za namene gostovanj v tujini niso izraziteje adaptirali – prilagoditi se je bilo treba le vsakič novim gabaritom odra, na katerem je uprizoritev gostovala. Posebno zato, ker je domača postavitev v Gleju omogočala izrazito bližino stika med gledalci in nastopajočimi. Na gostovanju v Beogradu so – tudi zato, ker so ostali brez nadnapisov – nekaj krajših in bolj komunikativnih replik prevedli v srbsčino. Za gostovanje v Varšavi je produkcija ostala nespremenjena, pojavile pa so se spremembe v odzivanju in sledenju predstavi, saj so jo gledalci spremljali prek nadnapisov. Pojavilo se je veliko trenutkov, kjer se je občinstvo na predstavo odzivalo drugače in v drugih situacijah, kot so bili vajeni na domačih ponovitvah.

Kakršnakoli gostovanja so za celotno ekipo zelo dragocena, saj ogromno pripomorejo k vzpostavljanju ekipnega duha; igralci so povedali, da so se imeli na gostovanjih v tujini najboljše, saj so na njih vsi bolj sproščeni, predvsem pa na predstavah na gostovanjih ni čutiti (pred)premierski nape-
tosti, ko v občinstvu sedijo (tudi) mentorji in drugi uveljav-
ljeni gledališčniki. *H*kрати se s ponovitvami in gostovanji
omogoči tudi, da uprizoritev živi in se razvija. Do materiala
se skozi čas vzpostavi pozitivna (in prepotrebna) distanca,
ki omogoči, da se znotraj trdnega organizma predstave
zgodijo tudi nove stvari. Gostovanja pa so tudi odlična pri-
ložnost za spoznavanje produkcij kolegov iz tujih akademij
in navezovanje novih stikov in prijateljstev.

Gostovanja so seveda tudi polna zanimivih anekdot. Nekaj
manjših se je pripetilo tudi na gostovanju v Beogradu in
Varšavi. V Varšavi se na začetku predstave konfeti niso
sprožili in tako začetek ni dosegel pravega efekta, poleg
tega pa se je prav tako že na začetku predstave razbila vaza,
ki je ključni rekvizit v predstavi. V *Beogradu* so imeli, na
primer, veliko tehničnih težav; kot že omenjeno, nadnapi-
si niso delovali, poleg tega niso delali niti monitorji, zato
igralci niso slišali glasbe, najbolj iznajdljivi pa so morali biti
pri scenografiji, saj se je ena od sten neprestano podirala,
kar so rešili tako, da so jo igralci ves čas držali.

Kljub vsem tehničnim nevšečnostim je produkcija *Otroci
na oblasti* v Beogradu prejela nagrado za najboljšo predsta-
vo v celoti. *U*stvarjalci nagrade niso pričakovali, so pa zelo
veseli in počaščeni, da so na mednarodnem festivalu dobili
grand prix, saj je to potrditev dela in dobra popotnica za
motivirano nadaljnje delo.

POŽAR

Svoje vtise o gostovanju predstave *Požar* sta v kratkih zapisih strnila študenta 3. letnika dramske igre Domen Novak in Tina Resman.

»Za mlade ustvarjalce je gostovanje v taki obliki, kakršna se je nam zgodila, lahko zelo plodovito in odpira vprašanja. (Na festival namreč nismo bili povabljeni oziroma izbrani zaradi specifične ali kvalitete produkcije. Izbrani smo bili na podlagi semestra, v katerem je bila izdelana.) Naenkrat je produkcija želela izstopiti iz varnega okolja Nazorjeve in stopiti v svet, se še enkrat roditi, ne da bi mi sami to zahtevali od nje. S tem, ko je bila študentska produkcija umeščena v novo okolje, je zahtevala od nas, ustvarjalcev, da se spomnimo, kaj v njej je vredno uprizarjanja, deljenja. Produkcija je nujno potrebovala razlog, ki je večji od potreb študijskega kurikuluma.

Pojavljalo se je vprašanje, kako se izogniti situaciji, v kateri bi šli *Požar* samo »odigrati«. Kako bi nam lahko uspelo obuditi duh, ki je buhtel med procesom in pred premiero, do zdaj pa je že nekaj časa počival.

Hitro smo se znašli v situaciji, kjer smo tehnično opravljali zmenjeno mizansceno, kjer smo razmišljali samo o svojem liku, kjer smo se navajali na nov prostor, se skušali spomniti teksta ... Zgodilo se je, da se nismo aktivno (po)ukvarjali s produkcijo in njeno nagovarjajočo vsebino, ki je v bistvu izrazito osebna in naša.

Kljub temu pa ne morem trditi, da nam ni uspelo na koncu skomunicirati esence *Požara*. Vprašanje pa ostaja – bi z aktivnim obujanjem nujnosti uprizarjanja, ki je živelo pred premiero, uspeli esenci dodati še periferijo in jo prikazati bolj scela? Mislim, da.«

DOMEN NOVAK

»Odzivi na predstavo so bili zelo dobri. Iskrene čestitke in burna debata o odnosih, ki je sledila ob kozarčku po odigrani predstavi, pa tudi o našem načinu dela – vse to sem sprejela z največjim veseljem in navdušenjem. Publika je zanimala več od videnega, hkrati pa smo jim vzbudili razne dvome v povezavi z družinskimi odnosi. Ljudem, s katerimi sem govorila, smo zamajali tudi čustveno plat, kar se mi zdi najbolj dragoceno. Na vsa vprašanja o našem *Požaru* z veseljem odgovarjam. Menim, da nam je uspelo vnesti svežino in prikazati naš izdelek snovalnega teatra, ki pa ga, kot razbiram iz pogovorov s študenti, niso velikokrat deležni.

Igrali smo pred tujim občinstvom in zaradi tega sem se absolutno obremenjevala z vprašanjem, ali bodo sploh razumeli. Tu ne gre zgolj za vprašanje jezika in naše prilagajanje predstave makedonskemu prostoru (nekaj replik smo jim sproti prevajali v angleščino – vse znotraj predstave, brez nadnapisov, uporabili smo celo nekaj makedonskega besednjaka), temveč je pod vprašaj padel tudi sam koncept naše različice *Plešaste pevke*, ki smo jo zelo močno navezali na slovenski prostor. Tako denimo Jelka Oblar, moj lik ustrežljive in pobožne slovenčelske ženičke s podeželja, v Škopju ni imel tako močnega učinka, ni premogel enake moči kot na domačih tleh.

Hkrati pa je igrati pred povsem tujimi ljudmi, ki me morda ne bodo popolnoma nič razumeli, noro vznemirljivo in osvežujoče. Takšno igrišče omogoča izredno svobodno polje igre.

Predstavo smo za gostovanje nekoliko spreminjali. Prilagodili smo jezik – nekateri od igralcev so svoje replike sami v angleščino prevajali sproti, neposredno na občinstvo, saj format naše predstave to omogoča.

S prostorom smo morali operirati na licu mesta, ker se je naš *Požar* naenkrat znašel v klasičnih gledaliških okoliščinah (okrog sto sedežev pod dvignjenim odrom, precejšnja razdalja med gledalcem in igralcem ...), ki jim načeloma ni izpostavljen. Predsta-

va namreč predvideva zgolj okrog 35 gledalcev in nekaj teh sedi za isto mizo z liki. Povezava s publiko je močna in v Skopju smo se morali soočiti s precejšnjo razdaljo, kot je pač narekoval prostor. Zaradi teh okoliščin se je žal izgubilo nekaj vsebine, predvsem tiste, ki je senzorične narave. Tudi to je bil svojevrsten izziv.

Privilegij je stati na odru, če pa je ta oder tuj, je privilegij še toliko slajši. Še ena nova izkušnja in tokrat zelo sladka. Predvsem pa razširitev obzorij in spoznavanje tuje gledališke kulture.

Iz pričevanj o gostovanjih lahko potegnemo nekaj zaključkov. Glavni pa bi gotovo bil, da ne glede na to, kje in s katero produkcijo kdo gostuje, je to za vse udeležence dragocena izkušnja; gostovanja so namreč dobra vaja v prilagodljivosti, ekipo povežejo in ustvarijo tudi še kako pomembno zabavo.«

TINA RESMAN

GLEDALIŠČE & SCENSKE UMETNOSTI
/ DOGODKI

RAZSTAVA ŠTUDENTOV AGRFT

Skozi kostum spregovorim –

NIKA DOLGAN IN KATJA VRENKO

Levi atrij Mestne hiše je med 16. oktobrom in 12. novembrom za skoraj mesec dni postal prostor kostumskega (na)govora študentov AGRFT, ki so razstavljene projekte snovali in ustvarjali pod mentorstvom prof. Janje Korun in asist. mag. Tine Kolenik.

Razstava je prikazovala proces ustvarjanja kostumografije za gledališče in film – od začetnih bežnih zamisli, prvih premislekov, kostumografskih skic, risb in fotografij, pa vse do končnih izdelkov, kostumov iz gledaliških predstav in filmov.

Predstavljena pa so bila tudi dela študentov drugih študijskih smeri, ki so poskušali na različne načine s pomočjo kostuma izraziti svoje doživljanje sebe ali sveta okoli nas – resno, šaljivo, tragično, duhovito, neobičajno ... Vedno pa ustvarjalno in iskreno.

Kostum, ki je ovijal telo igralca, je ustvarjal zgodbo in silhueto, ki je opazovalcu spregovorila in mu posredovala misel avtorja. Risbe kostumov, ki so visele na panojih, so pripovedovale zgodbe likov. Fotografije ob njih so priklicale spomine na študentske produkcije, ki so te zgodbe uprizarjale. Televizorji so prikazovali gibajoče se kostume, ki so bili pred tem ujeti na filmski trak. *Angelska krila* so objemala priredbo Giottove slike, na kateri so bili ujeti igralci, ki so se s svojimi avtorskimi kostumskimi izdelki prelevili v gotske angele.

Sodelujoči na razstavi:

**NIKA DOLGAN, ANA JANC, KATJA VRENKO,
IRIS KOVAČIČ, ROSANA KNAVS, NEŽA DALI
NOVAK, KATARINA MAJCEN, DAN PIKALO**

**LINA AKIF, ANDREJ AVANZO, TAMARA
AVGUŠTIN, MARTIN EMERŠIČ, ŽAN BRELIH
HATUNIČ, EVA JESENOVEC, ANJA KASTELEC,
ANUŠA KODELJA, JAN KRMELJ, MATIC
LUKŠIČ, LUKA MARCEN, MARTIN MLAKAR,
TINA NOVAK, ANA PENCA, ANA LAURA
RICHTER, FILIP SAMOBOR, ŽIVA SELAN,
EVA STRAŽAR, BETI STRGAR, REBEKA
VALABKOVA, MATEJ ZEMLJIČ, LARA WOLF**

GLEDALIŠČE & SCENSKE UMETNOSTI / NAGRADE

Akademjske Prešernove nagrade

ODDELEK ZA
GLEDALIŠČE
IN RADIO:

Nastji Miheljak za magistrsko delo *Gospod Ernest*. Predstava brez igralca, za enega gledalca ali prenos spomina v prostor.

Skupinska Prešernova nagrada za predstavo *Otroci na oblasti*.

Prejemniki: Luka Marcen, Martin Mlakar, Žan Brelih Hatunić, Andraž Harauer, Lara Fortuna, Nika Vidic, Lara Wolf Završnik, Gal Oblak, Lana Bučevcevec, Luka Bokšan, Julija Klavžar in Tery Žeželj;

Benjaminu Křnetiću za magistrsko delo *Mrtvo gledališče 0.1 emancipatorni potencial igre*.

ODDELEK ZA
DRAMATURGIJO
IN SCENSKE
UMETNOSTI:

Jaki Šmerkolju Simonetiju za dramaturško delo *Uprizoritveni jeziki gledališke poetike Nine Rajić Kranjac*.

Tery Žeželj za dramaturško delo *Kritični potencial gledališkega časa*.

Zlato priznanje na Festivalu
plesne ustvarjalnosti mladih ŽIVA 2019
je prejela kratka predstava *Občutki padanja*
(produkcija 1. letnika sodobnih
plesnih tehnik 1)

Uprizoritev 3. letnika dramske igre in gledališke režije
Otroci na oblasti je zmagovalka mednarodnega festivala
FIST (Festival Of International Student Theatre)
v Beogradu, prejela je *grand prix* za
najboljšo predstavo v celoti.

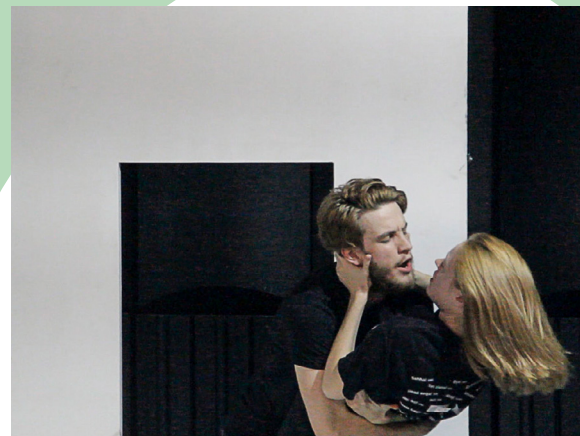

Severjevo nagrado za stvaritev
študenta dramske igre sta prejela
Gal Oblak za vlogo Kralja Leara
in Lara Wolf Završnik za vlogo Norca
v produkciji VI. semestra *Kralj Lear* W. Shakespeara

- 1.**   Produkcija IV. semestra *Požar*.
FOTO: Željko Stevanić, arhiv CTF UL
- 2.**   Produkcija IV. semestra *Požar*.
FOTO: Anton Martin Emeršič
- 3.**   Produkcija V. semestra *Otroci na oblasti*
FOTO: Željko Stevanić, arhiv CTF UL
- 4.**   Fotografija z vaje za predstavo *Otroci na oblasti*.
FOTO: Anton Martin Emeršič
- 5.**   Produkcija V. semestra *Otroci na oblasti*
FOTO: Željko Stevanić, arhiv CTF UL
- 6.**   Zmagovalna drama natečaja Minutna drama *Odpri vrata!*
FOTO: Anton Martin Emeršič
- 7.**   Nagrajenci natečaja Minutne drame
(Jernej Potočan, Stefan Milenkov, Aljoša Lovrić Krapež)
FOTO: Anton Martin Emeršič
- 8.**   2. letnik Akademije dramskih umetnosti Zagreb, predstava *Sen kresne noči*.
FOTO: Boštjan Lah
- 9.**   Študentje dramske igre na delavnici.
FOTO: Anton Martin Emeršič

61A

61B

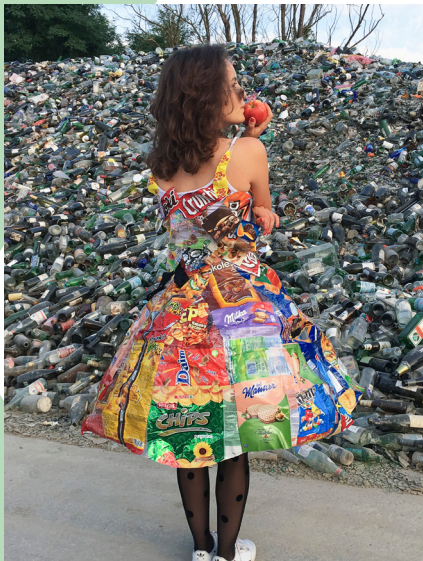

61C

10

12

14

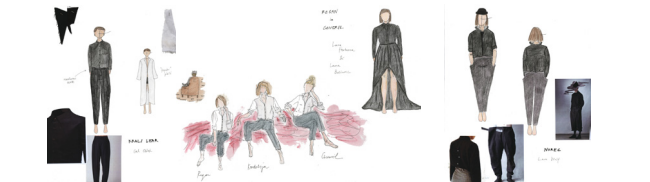
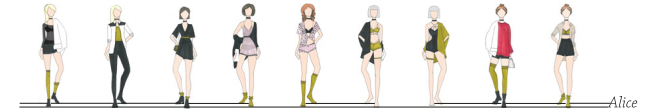
11

13

62A

15

16

17

62B

62C

18

19

20

21

- 10.** Kostumografski projekt, Ana Laura Richter
- 11.** Kostumografski projekt, Eva Jesenovec in Matic Lukšič
- 12.** Kostumografski projekt, Lara Wolf
- 13.** Kostumografski projekt, Rebeka Valabkova
- 14.** Kostumografski projekt, Martin Mlakar
- 15.** Skice za predmet Kostumografija 1, Katja Vrenko
- 16.** Kostumografske skice za produkcijo *Od blizu*, Nika Dolgan in Katja Vrenko
- 17.** Kostumografske skice za produkcijo *Kralj Lear*, Ana Janc
- 18.** Gal Oblak, Severjeva nagrada
FOTO: Željko Stevanić, arhiv CTF UL
- 19.** Lara Wolf, Severjeva nagrada
FOTO: Željko Stevanić, arhiv CTF UL
- 20.** Nagrada Grand Prix
FOTO: Željko Stevanić, arhiv CTF UL
- 21.** Akademjske Prešernove nagrade (Jaka Smerkolj Simoneti, Terry Žeželj, Benjamin Krnetič in magistrica dramske igre Sara Dirnbek)
FOTO: Luka Marcen

**FILM IN TELEVIZIJA
/ Z GOSTOVANJ IN FESTIVALOV**

Festival	KRAJ	PROJEKT
Kulturni dom Nova Gorica — Sodobni slovenski animirani film	NOVA GORICA	– PLES LJUBEZNI / <i>DANCE OF LOVE</i>
Filofest — Mednarodni festival študentskega kratkega filma in video produkcije	LJUBLJANA	– O LUNI, MESECU IN NJUNEM ODSEVU / <i>ON THE MOON, LUNA, AND THEIR REFLECTION</i>
Kinoteka — 50 let Radia Študent	LJUBLJANA	– 2 GENERACIJI ZABAVLJAČI – RADIO / <i>RADIO</i>
Kino Bežigrad — AGRFT magistrski filmi	LJUBLJANA	– ASSUNTA / <i>ASSUNTA</i> – IVA, 24 / <i>IVA, 24</i> – NEŽKA / <i>NELLIE</i> – RISK / <i>RISK</i>
Nagrada Združenja filmskih snemalcev Slovenije — IRIS 2018	LJUBLJANA	– NEŽKA / <i>NELLIE</i> – TRENUTEK / <i>THE MOMENT</i> – UVAJANJE / <i>APPRENTICESHIP</i>
Kino Otok — Video na plaži	IZOLA	– ASSUNTA / <i>ASSUNTA</i> – NEŽKA / <i>NELLIE</i> – O LUNI, MESECU IN NJUNEM ODSEVU / <i>ON THE MOON, LUNA, AND THEIR REFLECTION</i> – PLES LJUBEZNI / <i>DANCE OF LOVE</i>
Kinoteka — Magistrski filmi šudentk AGRFT	LJUBLJANA	– ASSUNTA / <i>ASSUNTA</i> – IVA, 24 / <i>IVA, 24</i> – NEŽKA / <i>NELLIE</i> – RISK / <i>RISK</i>
Kinoteka — Cikel: Rop stoletja	LJUBLJANA	– ROP STOLETJA / <i>THE ROBBERY OF THE CENTURY</i>
Letni kino Silvana Furlana	NOVA GORICA	– SPRAN / <i>WASHED OUT</i> – ŠE SREČA! / <i>LUCKY FOR US!</i>
Mednarodni filmski festival Kranjska Gora	KRANJSKA GORA	– 18,75 / <i>18,75</i> – NEŽKA / <i>NELLIE</i> – ŠE SREČA! / <i>LUCKY FOR US!</i>
Animateka po Animateki	LJUBLJANA	– PLES LJUBEZNI / <i>DANCE OF LOVE</i>
FeKK — Festival kratkega filma v Ljubljani	LJUBLJANA	– AVTOŠTOP – NEŽKA / <i>NELLIE</i> – ZGODOVINA ZAPUŠČANJA / <i>HISTORY OF ABANDONMENT</i>
Filmski večer v Zgornji Šiški	LJUBLJANA	– KJE SI STARI? / <i>WHAT'S UP, DUDE?</i> – PRESPANA POMLAD / <i>THE SPRINGTIME SLEEP</i> – SMEHLJAJ / <i>THE SMILE</i>

Mednarodni festival
dokumentarnega filma DOKUDOC

MARIBOR

— ALZHEIMER CAFE

22. Festival slovenskega filma

PORTOROŽ

— 18,75 / 18,75
— ALZHEIMER CAFE
— AVTOŠTOP
— BUTALCI
— ČEŠNJEVI KOLAČKI /
CHERRY CUPCAKES
— GAGANJE
— GARDEROBA
— IVA, 24 / IVA, 24
— NIHČE NI REKEL, DA TE
MORAM IMETI RAD / NOBODY SAID
I HAVE TO LOVE YOU
— TRENUTEK / MOMENT
— TUDI JAZ VIDIM / I SEE IN THE DARK
— UVAJANJE / APPRENTICESHIP
— V ZADNJEM VAGONU JE V TRETJEM
KUPEJU SEDELA OB OKNU /
IN THE LAST CARRIAGE, IN THE
THIRD COMPARTMENT, A LADY
SITTING AT THE WINDOW
— ZLATA VERIŽICA /
GOLDEN NECKLACE

Kinoteka — Mesto žensk: Maraton

LJUBLJANA

— ASSUNTA / ASSUNTA
— LJUBLJANA MÜNCHEN 15:27 /
LJUBLJANA MÜNCHEN 15:27
— NEŽKA / NELLIE

Festival Poklon viziji —
First Crossings

NOVA GORICA

— ČEŠNJEVI KOLAČKI /
CHERRY CUPCAKES

Študentski festival kratkih filmov —
Zdravstvena fakulteta UL

LJUBLJANA

— ALZHEIMER CAFE

Kinoteka — Mednarodni dan
animiranega filma,
Podelitev nagrad DSAF

LJUBLJANA

— PLES LJUBEZNI / DANCE OF LOVE
— NAREZANO ŽIVLJENJE

Teden Univerze v Ljubljani —
Projekcija kratkih filmov
študentov UL AGRFT

LJUBLJANA

— GARDEROBA
— CHE SARA / CHE SARA
— RISK / RISK
— BENJAMIN / BENJAMIN
— VUČKO / WOLFY
— MALE RIBE / LITTLE FISH

Luksuz festival poceni filma

KRŠKO

— ALZHEIMER CAFE

Slovenska kinoteka —
Noč kratkih filmov 2019

LJUBLJANA

— ALZHEIMER CAFE
— BALKANSKI REVOLVERAŠI
— PRESPANJA POMLAD /
THE SPRINGTIME SLEEP
— V TEMI

Festival	KRAJ	PROJEKT
Scout Film Festival	STOWE, VERMONT (ZDA)	– MARUŠKA / MARUSHKA
Rainbow Umbrella Film Festival	LONDON (VELIKA BRITANIJA)	– RISK / RISK
Red Dirt Film Festival	STILLWATER, OKLAHOMA (ZDA)	– RISK / RISK
IMAGO International Awards for Cinematography	BEOGRAD (SRBIJA)	– KAR OSTANE / WHAT REMAINS
Večer slovenskega filma v Trstu	TRST (ITALIJA)	– PLES LJUBEZNI / DANCE OF LOVE
Fajr International Film Festival	TEHRAN (IRAN)	– NEŽKA / NELLIE
International Nature Film Festival Gödöllő	BUDAPEST (MADŽARSKA)	– O LUNI, MESECU IN NJUNEM ODSEVU / ON THE MOON, LUNA, AND THEIR REFLECTION
LGBT Toronto Film Festival	TORONTO (KANADA)	– RISK / RISK
Pula Film Festival	PULA (HRVAŠKA)	– NEŽKA / NELLIE
Festival of TV Ethnological Films FESTEF 2019	KUČEVO (SRBIJA)	– O LUNI, MESECU IN NJUNEM ODSEVU / ON THE MOON, LUNA, AND THEIR REFLECTION
West Herzegovina Fest No.17.	ŠIROKI BRIJEG (BIH)	– ZLATA VERIŽICA / GOLDEN NECKLACE
Concepción Independent Film Awards	CONCEPCIÓN (ČILE)	– ČEŠNJEVI KOLAČKI / CHERRY CUPCAKES
West Side Mountains Doc Fest 2019	KORINTHIAS (GRČIJA)	– O LUNI, MESECU IN NJUNEM ODSEVU / ON THE MOON, LUNA, AND THEIR REFLECTION
Out Of The Can Online Film Festival	DERBY (VELIKA BRITANIJA)	– RISK / RISK
International Cinematographers' Film Festival »Manaki Brothers«	BITOLA (MAKEDONIJA)	– NEŽKA / NELLIE

International Short Film Festival in Drama Balkan Panorama 2019, Focus on Slovenia	DRAMA (GRČIJA)	– NEŽKA / NELLIE – SVETLO ČRNA / BRIGHT BLACK – PRESPANJA POMLAD / THE SPRINGTIME SLEEP – ZAMEJEN / BORDERED – PLES LJUBEZNI / DANCE OF LOVE – VUČKO / WOLFY
Leskovački internacionalni festival filmske režije LIFFE	LESKOVAC (SRBIJA)	– ČEŠNJEVI KOLAČKI / CHERRY CUPCAKES – IVA, 24 / IVA, 24 – NIHČE NI REKEL, DA TE MORAM IMETI RAD / NOBODY SAID I HAVE TO LOVE YOU
Alternative Film Festival Toronto	TORONTO (KANADA)	– ALZHEIMER CAFE
18. International Student Film and Video Festival of Beijing Film Academy (ISFVF)	PEKING (KITAJSKA)	– NEŽKA / NELLIE – SPRAN / WASHED OUT
Contact International Student Film Festival	IZMIR (TURČIJA)	– TUDI JAZ VIDIM / I SEE IN THE DARK
Jihlava International Documentary Film Festival 2019	PRAGA (ČEŠKA)	– O LUNI, MESECU IN NJUNEM ODSEVU / ON THE MOON, LUNA, AND THEIR REFLECTION
VGIK International Student Festival 2019	MOSKVA (RUSIJA)	– ALZHEIMER CAFE
International Film Festival »Prvi kadar«	SARAJEVO (BIH)	– ČEŠNJEVI KOLAČKI / CHERRY CUPCAKES
International Student Film Festival »PiterKiT«	SANKT PETERBURG (RUSIJA)	– ČEŠNJEVI KOLAČKI / CHERRY CUPCAKES
International Student Film Festival DUKAFEST	BANJA LUKA (BIH)	– ALZHEIMER CAFE
CineMAiubit International Student Film Festival 2013	BUKAREŠTA (ROMUNIJA)	– ALZHEIMER CAFE

MARTIN DRAKSLEK

DOKUDOC 2019 – *Alzheimer Cafe*

8. Mednarodni festival dokumentarnega filma Dokudoc se je letos odvijal med 4. in 8. septembrom v mariborskem srednjeveškem sodnem stolpu. Festival je letos prikazal 36 izbranih filmov domače in tuje produkcije. Manjši, a vendar zelo srčen in prijeten festival je poskrbel za 5 dni filmskih projekcij, druženj in zabav ter s tem občinstvu ponudil širok spekter dokumentarnih filmov, ustvarjalcem pa priložnost za izmenjavo izkušenj in pogledov na dokumentarno formo, ki ima pri nas zagotovo nekaj izvrstnih ustvarjalcev in rezultatov. Festival je odločno in prepričljivo postavljen na zemljevid slovenskih filmskih projekcij in druženj, saj predstavlja pomembno prizorišče vseh mladih in tudi že uveljavljenih ustvarjalcev dokumentarnega filma. Ekipa, ki festival organizira, ima rada film kot tak, kar se sliši samoumevno, pa vendar – festival je organiziran s srcem in veliko mero prizadevanja. U prihodnje bi bilo lepo videti bolj polne projekcije in večji obisk festivala, predvsem več lokalnega občinstva.

Žirija, ki so jo sestavljali Mako Sajko, režiser in dokumentarno ime 2013, režiser Damjan Kozole, režiser Siniša Gačić in režiserka in Petra Seliškar, je podelila naziv DOKUDOC IZBRANI 2019 našemu filmu *Alzheimer Cafe*, ki smo ga ustvarili režiser Martin Draksler, snemalec Timon Hozo in montažerka Vida Ajdnik. Člani žirije so svojo odločitev utemeljili tako:

»*Alzheimer Cafe* uporablja filmski jezik, ki spoštuje dokumentarno tradicijo in se oddaljuje od televizijskih dokumentarnih form, ki preplavljajo domačo produkcijo. Odličen tandem režije in kamere nas brez predsodkov popelje v svet starostnikov. Ta je kljub trpkosti videti zabaven, zato se malo manj bojimo prihodnosti, v kateri mladi filmski avtorji obetajo kvalitetne dokumentarne izdelke.«

MARTIN DRAKSLER

VGIK 39. mednarodni študentski festival – *Martin in Timon v Rusiji*

Skupaj s sošolcem Timonom Hozom sva letos v novembru obiskala Moskvo, kjer se je odvijal 39. mednarodni študentski festival, ki je letos v tekmovalnem programu prikazal naš dokumentarni film 2. letnika *Alzheimer Cafe*.

Rusija se zagotovo lahko pohvali z bogato in dolgo filmsko zgodovino, ki jo nedvomno uvršča med največje in najpomembnejše v svetu filma. V podobnih superlativih lahko govorim tudi o vtisih z letošnjega mednarodnega študentskega festivala, ki ga letos že 39. leto po vrsti organizira najstarejša filmska akademija na svetu VGIK, Russian State University of Cinematography.

Po tem, kar sem videl in doživel, lahko trdim, da gre za izjemno dobro organiziran in realiziran dogodek. Projekcije so polne, še posebej lepo je videti, da se je festival v lokalnem okolju vzpostavil kot kulturni dogodek, ki ga obišče tudi širša laična javnost.

Festival je prikazal veliko izjemno dobrih študentskih filmov iz držav celotnega sveta. Zmagovalni animirani film je film *Daughter* (Hči), delo češke študentke FAMU-ja, ki je letos dobil oskarja za najboljši študentski film. Nagrado za najboljši igrani film je prejel *Mano a mano* belgijske študentke, ki je pred tem že slavil v Cannesu, kjer je dobil nagrado za najboljši študentski film. Nagrado za najboljši dokumentarni študijski film pa je dobil *Golden Buttons (Zlati gumbi)* študenta režiserja ruskega VGIK-a.

Če potegnemo črto.

Za nama s Timonom je čudovit teden v Moskvi, poln dobrih filmov, dolgih in glasnih zabav, večernih ogledov Moskve, dolgih pogovorov o filmu, umetnosti in Putinu. Zagotovo je prehitro minil.

Zelo za.

22. Festival slovenskega filma

Dvaindvajseti osrednji slovenski kulturni in strokovni dogodek je tokrat potekal v sodelovanju z Italijo v zadnjih izdihljajih poletja, med 17. in 22. septembrom. Ů – ne vedno, pa vendar – sončno obarvanem Portorožu sta bila morje še toplo in voda mokra. Festival je postregel s kar pestrim filmskim programom, v katerem smo videli lepo število perspektivnih mladih ustvarjalcev, zanimivim strokovnim in razgibanim spremljevalnim programom ter z 263 rogljički.

Lahko smo videli dobrih 120 filmov, od tega 24 študijskih; 15 študentov AGRFT, štiri novogoriške AU in enega študenta ALUO. Trije so bili filmi slovenskih ustvarjalcev, ki študirajo v tujini, in eden srednješolcev SVŠGUGL ter EGSS. Vesno za najboljši študijski film je prejel Martin Draksler, študent 3. letnika režije na AGRFT. Videli smo od le tehnično dovršenih pa do celovitih mojstrovin, med katerimi so letos najbolj izstopali filmi *Zgodbe iz kostanjevih gozdov* režiserja Gregorja Božiča, *Oroslan* Matjaža Ivanišina in *Raj*, pod katerega sta se podpisala Mitja Ličen in Sonja Prosenc. Brez besed sta nas pustila tudi *Hči Camorre* in nepozabni Janez Škof kot Frenk v filmu *Jaz sem Frenk* Metoda Pevca.

MATJAŽ JAMNIK

FeKK 2019

Žetošnja izvedba najbolj šik in fun filmskega festivala v Ljubljani FeKK, ki je namenjen izključno kratkim filmskim oblikam, je potekala v znamenju eksperimentalnega filma; vsaj tako je bilo soditi po utemeljitvah strokovne in mednarodne žirije, ki sta podelili glavne nagrade festivala. *Te* so v segmentu slovenskih filmov, kjer smo si lahko ogledali tudi prenekateri izdelek iz vrst zdajšnjih ali že ex-šudentov AGRFT, padle v roke Tine Ščavničar in Kristine Kokalj. Obe sta se predstavili s poetično, vizualno govorico, ki se je vsaka na svoj način upirala narativnosti.

Se bolj kot po eksperimentalnih presežkih pa si bomo festival zapomnili – kot resnici na ljubo vsako izdajo *FeKK* do zdaj – po revijalnem pregledu kratkometražne produkcije v širši regiji. Ta v svoji prostodušnosti sledi principu *everything goes*. Videli smo Muvit klasike, kratka dela uveljavljenih imen slovenskega filma, prve poizkuse v mediju, *AGRFT*-dokumentarce. Pri tem pa tovrstne permisivnosti ne gre vnaprej zavračati. Treba je samo opozoriti na malce nejasno zastavljeno igralno polje, znotraj katerega je težko vzpostaviti enotna merila za oceno vseh filmov. Preskoki med visokim in nizkim, resnim in ne tako resnim so včasih preveč siloviti in nenadni, da bi bili primerni za bitja, ki na obstoj v več dimenzijah filmskega veselja hkrati niso pripravljena. Na festivalu se je v sklopu otvoritvene slovesnosti predstavil tudi omnibus petih režiserjev *Kratki rezi*. Ta je za razliko od preostanka programa deloval koherentno v dobrem in slabem. V strogo določenem okviru omnibuške pripovedi sta se tako predstavili raznolikost in specifičnost izraza mladih in ne tako mladih slovenskih režiserjev. V duhu te raznobarnosti se je festival zaključil ter pustil najprijetnejši vtis.

FILM IN TELEVIZIJA / NAGRADE

NAGRADA	FESTIVAL	NAGRAJENEC	PROJEKT
IRIS 2018 za študentski film	Nagrada Združenja filmskih snemalcev Slovenije – IRIS 2018	DEJAN ULAGA	NEŽKA
DOKUDOC IZBRANI 2019	Mednarodni festival dokumentarnega filma DOKUDOC	MARTIN DRAKSLER	ALZHEIMER CAFE
Vesna za najboljši študijski film	22. Festival slovenskega filma	MARTIN DRAKSLER	ALZHEIMER CAFE
Posebna omemba izobraževalnega programa Ostrenje pogleda	22. Festival slovenskega filma	MARTIN DRAKSLER	ALZHEIMER CAFE
Nagrada žirije za najboljši film	1. študentski festival kratkih filmov	MARTIN DRAKSLER	ALZHEIMER CAFE
Posebna omemba DSAF za študijski animirani film	Mednarodni dan animiranega filma – podelitev nagrad DSAF	PETER BIZJAK, SILVIE ČECHOVA	NAREZANO ŽIVLJENJE
Prešernova nagrada UL AGRFT za režijo celovečernega filma Posledice	Prešernova nagrada UL AGRFT	DARKO ŠTANTE	POSLEDICE
Prešernova nagrada UL AGRFT za montažo celovečernega filma Posledice	Prešernova nagrada UL AGRFT	SARA GJERGEK	POSLEDICE

Prešernova nagrada UL AGRFT za režijo pilotne epizode TV serije Garderoba	Prešernova nagrada UL AGRFT	EMA MUC	GARDEROBA
Best Cinematography	Rainbow Umbrella Film Festival	DEJAN ULAGA	RISK
Nomination for Best Cinematography for Student Film	IMAGO International Awards for Cinematography	ROK KAJZER NAGODE	KAR OSTANE
Best Performances	LGBT Toronto Film Festival	TINA NOVAK	RISK
Nomination for Best First Time Director Male/Female	Out Of The Can Online Film Festival	TINA NOVAK	RISK
Best Southeastern European Film Award	International Short Film Festival in Drama	GAJA MÖDERNDORFER	NEŽKA
Tretja nagrada »Radomir Bajo Šaranovič«	Leskovački internacionalni festival filmske režije - LIFFE	MATEJA ROKA/EC	ČEŠNJEVI KOLAČKI
Best Short Documentary	Alternative Film Festival Toronto	MARTIN DRAKSLER	ALZHEIMER CAFE
Posebna nagrada po mnenju žirije	International Film Festival »Prvi kadar«	MATEJA ROKA/EC	ČEŠNJEVI KOLAČKI

1.–6.

FSF — Festival slovenskega filma

FOTO: Katja Goljat, Matjaž Rušt

1

5

2

3

4

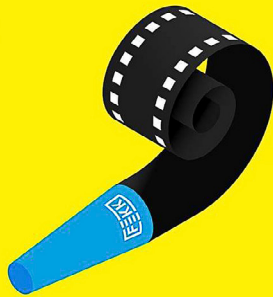

6

78B

Festival
kratkoga filma
Ljubljana
Short Film
Festival

#weblewit

Muzejska ploščad Metelkova
Slovenska kinoteka
Kinodvor
MSUM
SCCA

19. - 24. 8.
2019

7

8

78C

9

10

7.–10. FeKK — Festival kratkega filma Ljubljana
FOTO: Asiana Jurca Avci

FILM IN TELEVIZIJA
/ INTERVJU

O ČLOVEKU IN PROFESORJU

doc. mag.
Jure Černec

SPRAŠUJE: IVANA VOGRINC VIDALI

Z letošnjim šolskim letom je Oddelek za film in televizijo doživel preporod. Ob novem imenovanju predstojnika Katedre za kamero, doc. mag. Simona Tanška, novih zunanjih sodelavcih in asistentih je napredoval tudi s prihodom doc. mag. Jureta Černeca, direktorja fotografije in (podvodnega) snemalca. Čeprav je za navedenima nazivoma veliko kinematografskih dosežkov in presežkov, menim, da ob njih ključno vlogo igrata tudi profesorjeva prezenca in energija, pa naj se to sliši še tako neakademsko in ezoterično. Intervju za akademski list, na katerega je Černec prijazno pristal, je bil zame tako odlična priložnost, da se ne dotaknem le karierno vezanih tematik, temveč tudi nekoliko bolj osebnih vprašanj in stališč.

1. Kljub vašim številnim prispevkom k slovenski kinematografiji intervjuja z vami, v katerem bi si pridobila nekaj podlage, ni. *Žato sem še posebej vesela, da vam imam priložnost zastaviti nekaj vprašanj za Akademski list. Za začetek bi se ustavila prav na začetku vaše filmske poti. Kje in kako se je začela, kako se vaš mladostniški pogled na film razlikuje od zdajšnjega?*

Moja filmska pot se je dejansko začela v devetdesetih letih na TV SLO, kjer sem zaradi spleta okoliščin pristal kot asistent kamere. Snemal sem ton za TV-prispevke in naokoli prenašal stativ za kamero in karakter kolegov snemalcev. Bil sem mlad, poln idej, in brez denarja. Kmalu sem ugotovil, da je odnos do snemanja na filmski trak, ki se je takrat še veliko uporabljal, še posebno posvečen in spoštljiv. Seveda sem hotel spoznati ta svet in z asistentom, ki je bil nekega dne planiran za filmsko snemanje, sem se dogovoril, da gre lahko domov in si piše ure, jaz pa oddelam namesto njega zastonj. Samo, da lahko to vidim. Seveda se je strinjal in pristal sem v studiu s filmsko kamero, ki sem jo predhodno seveda natančno proučil. Spominjam se, da je bilo treba posneti tekočo lavo. Kako mislijo to narediti v studiu, mi ni bilo jasno in zaslutil sem, da je za vsem skupaj velika čarovnija ...

Prinesli so velik lonec, v njem skuhali polento, vanjo usmerili rdečo luč, in ko sem prosil, če lahko pogledam skozi iskalo kamere, nisem mogel verjeti – lava, vrela lava. Popolnoma sem se zaljubil v idejo, da lahko s pomočjo filma kreiraš povsem nove svetove, ki sicer ne obstajajo. *To* je bilo genialno, lahko si ustvarim nov, svoj svet in seveda vanj pobegnem pred tem, realnim svetom. V prihodnosti sem to tudi storil z največjo strastjo. Veliko kasneje sem ugotovil, da sem pravzaprav pribežal k točno tistemu, od česar sem bežal. In krog je bil sklenjen ... In nič kaj drugače ni danes.

2. S poučevanjem oz. mentoriranjem imate predhodne izkušnje že iz višje strokovne šole za fotografijo in oblikovanje materialov v Sežani, od začetka sodelujete tudi kot mentor delavnic Luksuz produkcije. V uradnih ustanovah, kot sta AGRFT in Višja strokovna šola za fotografijo in oblikovanje materialov, je najbrž zanimanje za film že bolj karierno usmerjeno kot morda na delavnicah, pa vendar – kako se želja in zagon, ki ju izražajo mladi ustvarjalci, ki jih mentorirate, razlikuje od te, ki je gnala vas? So med mladimi filmarji razlogi za fascinacijo drugačni?

Ne morem primerjati šole v Sežani, ki je višja šola za fotografijo in je video bolj »za zraven« in študija na AGRFT, ki je paradni študij te smeri pri nas. Kar pa se tiče poučevanja oz. mentoriranja, gre v vseh primerih za enak proces, podaš obrtniško znanje, ki je potrebno, velika večina dela pa je pravzaprav »duhovna oskrba«, blizu psihoterapije. To je najpomembneje in tu lahko z napačnimi prijemi narediš veliko škode, kar je katastrofa. Ne smeš ubiti ljubezni. Vsi, ki se soočamo s kreativnim procesom, se pravzaprav z zavedanjem ali brez, ukvarjamo z raziskovanjem samega sebe, kar je vedno na neki način tudi boleče, naporno in mučno. In tu je potrebna nežnost. Potreba po tem početju ima lahko različen izvor, je pa skupni imenovalec ustvarjanja in tu ni večjih razlik med generacijami. Način, kako se to počne, pa se seveda spreminja iz generacije v generacijo.

3. Za vašo novo funkcijo na Akademiji sem pravzaprav izvedela med sprejemnimi izpiti za filmski oddelek lansko poletje, ko sem vas, prof. Olgo Toni in prof. Simona Tanška ujela na enem od zasedanj ob kavi. Takrat ste omenili, da so na zagrebški akademiji, kjer ste sprejemne izpite in študij opravljali sami, vstopni preizkusi veliko bolj mučni. Vseeno tudi na AGRFT sprejemni izpiti veljajo za dokaj strašno reč. Čemu pripisujete to etiketo in ta strah? Kako bi sprejemni izpiti in študij nasploh morali po vašem izgledati v najbolj optimalnih razmerah?

Pravzaprav so sprejemni izpiti na obeh akademijah zelo podobni. Morda so mi bili bolj mučni zato, ker je bilo tiste dni v Zagrebu neznosna vročina ... Najbolj se spominjam provokacije »glavnega« profesorja, ko sem stopil pred komisijo za ožji izbor. Profesor je v rokah držal moje maturitetno spričevalo in dejal: »Poglejte, kakšen dizajn imajo Slovenci. Spominja me na papirje, ki sem jih dobil ob nakupu novega pralnega stroja.« Vsi so molčali, sam sem spravil iz sebe neslišni hehe in profesor je bil na tem, da mu provokacija propade, zato je direktno nagovoril kolega poleg: »Se tebi to ne zdi kot papirji, ki jih dobiš ob nakupu novega pralnega stroja?« Kolega je kot iz topa odgovoril: »Ne vem, že dolgo nisem kupil novega pralnega stroja.« Treba je vedeti, da je bilo to le nekaj let po vojni, Hrvaška je bila na kolenih, ranjena. S profesorsko plačo si takrat res ni bilo možno privoščiti novega pralnega stroja ... Kakorkoli, neskončno sem hvaležen zagrebški akademiji, veliko mi je dala in tudi jaz sem dal kolegom veliko, kolikor sem lahko, brez rezerve.

Žetos sem se prvič udeležil »sprejemcev« v vlogi profesorja in lahko rečem, da so bili kolegi zelo korektni in vljudni. Vidim, da absolutno ne drži, da se na AGRFT pride le po vezah, kot se rado govori. Strah je nekaj, kar sami ustvarimo in ni nujno edini možni pristop. Nekateri kandidati so bili zelo prestrašeni, nekateri pa zelo sproščeni. Sami si kreiramo svoje čustveno stanje, to je dejstvo. Še več, stara indijanska modrost pravi: Svet okoli nas je točno tak, kakršen mislimo, da je.

Ne vem, kako bi bilo optimalno, vedno se ukvarjam s stvarmi glede na to, kakšne so, ne, kakšne bi morale biti oziroma bi lahko bile. Če primerjam situacijo na AGRFT danes in v devetdesetih letih, ko sem tam že delal kot laborant, se je vse spremenilo na bolje. In to drastično. In prihodnje leto bo še bolje. AGRFT je pred svojim vrhuncem, še nikoli ni bilo tako dobro in to je življenjski projekt kolegov, ki so s svojim predanim delom pustili neizbrisljiv pečat. *Na to dediščino smo lahko zelo ponosni in je odskočna deska par excellence.* Namenjena je vam, mladim. Izkoristite jo čimbolj.

4. Kot nekdanji študent, danes pa direktor fotografije in mentor – kako vrednotite talent, kot kaj bi v smislu filma (ali fotografije) opisali in kakšno vlogo igra? V kakšnem razmerju do (količine) dela ga vidite?

Talent je lahko v veliko pomoč, vsak človek jih ima nekaj. Na področju, kjer imaš talent, gredo stvari lažje, bolj gladko, vendar je 90–95 % delo. Delo, dril, trening in spet delo. Bolj kot talent, je pomembna strast, ljubezen do tega, kar počneš. To je energetska naboja, ki ga »vsrkaš« v svoje delo in potem energija deluje dalje, sama za sebe, v to sem prepričan. Ta formula deluje brez izjeme. Ne samo količina, predvsem kvaliteta te energije je zelo pomembna. Delo, najbolj pomembno je delo. Predano, skromno in ljubeče delo. To odtehta največ.

5. Po vseh kratkih, dolgih, igranih in dokumentarnih filmih, ki jih imate za seboj, po vseh predavanjih, ki ste se jih udeležili bodisi kot slušatelj bodisi predavatelj, se lahko filmu kdaj še zmeraj prepustite kot (samo) gledalec? Kakšni filmi vas ponavadi pritegnejo in prepričajo ter kakšna je razlika med njimi in filmi, pri katerih ponavadi delujete kot direktor fotografije?

Vedno se lahko filmu prepustim kot gledalec, če ga gledam in če ga snemam. Če v filmu obstaja vsaj nekaj, kar me pelje, se rad vozim. Najbolj me pritegnejo filmi, ki uspejo zgraditi prostor in čas, ki je čimbolj drugačen od tistega, ki me obdaja sicer. Kot direktor fotografije sem delal na tako različnih projektih, da težko delam primerjave. Vsak je kreiral nek svoj svet, v katerega sem se lahko vsaj začasno umaknil in se skril. Predvsem pred samim sabo, če sem iskren. Se pa globoko strinjam z mislijo

Boštjana Hladnika: »Filme je zelo fajn snemat. Gledat, no, to je pa nekaj drugega.«

6. Na strani *Žveze slovenskih snemalcev* sem zasledila, da ste tudi podvodni snemalec. Moje sklepanje je morda čisto napačno, a si vseeno predstavljam, da človek pride do tovrstne »aktivnosti« z ljubeznijo do vode ali do plavanja ter ljubezni do snemanja. Tudi če temu ni tako, kje zunaj filma iščete navdih in oddih? Kolikšen pomen pripisujete torej zunajfilmskim interesom in kako tovrstne napajanje, oddihe, odhode uravnavate v trenutkih, ko ste zaradi projektov in obveznosti s časom na tesnem?

Res je, da sem se kot otrok nenehno potapljaj na dah, kjer in kadar je bilo to mogoče, predvsem na morju. Spomnim se, da sem kot otrok na vso moč čustveno izsiljeval svojo mamo sredi Maximarketa. Odločil sem se namreč, da potrebujem potapljaško obleko, ki je bila tam razstavljena in ni mi zmanjkalo argumentov, zakaj brez te obleke ne morem več živeti. *Mame* kljub vsem pritiskom nisem prepričal in odpravila me je z idejo, da si to lahko kupim, ko bom sam zaslužil. In tako je bilo. V prvem letniku študija sem na Visu opravil tečaj potapljanja in tako se je začelo. Najlepši občutek pri potapljanju je občutek lebdenja, breztežnosti in popolne tišine. *U*se, kar slišiš, je svoje dihanje. Kot, da si v nekakšni maternici planeta. Sam s sabo in hkrati s celim vesoljem. Snemanje pod vodo pa je seveda podvodno garanje, izjemno naporno.

Imam veliko obveznosti na več straneh, vendar nimam občutka, da sem preobremenjen, da ne zmorem vsega. Z leti sem se naučil gospodarno ravnati s svojo energijo, ki je končna. *B*aterije si polnim predvsem v naravi, npr. s kanujem po Krki, imam nekaj točk v naravi, ki so preprosto čarobne. Sicer pa imam dve hčeri, ki sta izjemen izvor ljubezni in vsega najlepšega. To je moj stik z božanskim, s prasilom. *M*oja najvišja kreacija.

7 ■ Ko sva ravno pri usklajevanju, kako zaenkrat usklajujete delo na akademiji ter delo na projektih? Vam to sploh predstavlja problem, vam problem v zvezi s poučevanjem in mentoriranjem predstavlja kaj drugega? Še eno vprašanje, ki se mi poraja, je, do kakšne mere se vam zdi aktivna vključenost na razne sete, v razne projekte, ki je ključna za uspešno mentoriranje?

Prav nobenega problema nimam zaenkrat glede usklajevanja obveznosti znotraj in zunaj AGRFT. Res je, da z leti delam manj projektov, če pa že, potem bolj posvečeno. Sam imam občutek, da sem se realiziral v tistem, kar sem si izbral kot poklic, to prinaša nek globlji notranji mir, z leti je vse bolj sproščeno, tekoče. Menim pa, da je dobro, da je mentor v nenehnem stiku s profesionalno produkcijo, nenazadnje se vsi nenehno učimo, spremembe so velike in hitre v današnjem času. Treba je slediti, da ne postaneš »dinozaver«. Če bom tajil, vznemirljivo snemanje mi je še vedno droga, ki jo z veseljem zaužijem.

8. Že kar nekaj časa slovenski film soustvarjate, mentorirate novo generacijo filmskih ustvarjalcev. Kaj glede na vaše izkušnje to pomeni za slovenski film, kje je in kam mislite, da gre? Imate ob tem za naslednike slovenskega filma še kakšno potnico, kak nasvet?

Kaj vem, menim, da gredo stvari v splošnem pogledu na bolje, predvsem zato ker smo filmarji sčasoma dojeli, da se je dobro povezati, združiti in trobiti v en rog. Iz glasu osamljenih v puščavi smo napredovali do relativno ubrane-ga pevskega zbora in to obeta veliko. Mladim filmarjem svetujem predvsem, da se generacijsko združijo, tako bodo močnejši in stabilnejši. Da so si enostavno zavezniki. To je najmočnejše. In ni slabo imeti še možnost zaslužka izven profesije, ki so si jo izbrali. To jim bo prihranilo marsikatero eksistencialno ponižanje. In naj gojijo in hranijo duha, ne ega. Samovšečni ego je kastrator kreativnosti.

Brez potrebe se mi zdi,
da imava oči odprte zato,
da strmijo v nič, in ušesa napeta,
da prežijo v nič, ko bi morala ušesa
poslušati hrum notranjega vesolja
in bi se morale oči zazirati
v najine notranje pokrajine.
Verjameš v notranje vesolje?

Bernard-Marie Koltés: *Roberto Zucco*

Mi pozabimo na ★zvezde.★
Če jih čez dan ne vidimo,
če jih v nočeh zakrijejo
ječe sten, svetlike cest,
so zvezde še. Zvezde so.

Gregor Strniša: *Ljudožerci*